

DIRVA

THE FIELD
Nr. 11
Kovo-March 14, 1957
Cleveland, Ohio

Kodėl aš nutilau

B. NEMICKAS

Kovo 7 d. Dirvoje red. B. Gaidžiūnas pasisakė dėl ALT sekr. P. Grigaičio atsiliepiamųjų J. Bačiūno išskeltas pastabas apie ALT nutarimus ir jų vykdymą arba nepaisymą. P. Grigaitis apšaukė J. Bačiūną melagium, kvailiu ir t.t. Teisingai B. Gaidžiūnas pastebėjo, kad "į tokius nešvankius tauškalus daug kas numoja ranka, sakydamas, kad neapsimoka ten savo pirštų laikyti, jei nenori, kad kas negera prie pirštų priliptų..."

Bet vis dėlto šiuo atveju man dar reikia laiką tuo klausimu pasakyti.

Vasario 11 d. "Naujienose" buvo toki pasakojimai:

"Netikėtai dalykas buvo ne tas kad... tam tikros sumos buvo duotos Vlikui..., bet buvo netikėtai, kad tautininkų srovės delegato pavaduotojas ėmė prie to kabinėtis!

"Buvo dar keisčiau, kad tos srovės atstovas nekėlė jokio klausimo dėl tų pinigų paskyrimo Vlikui, kada išdo globėjai peržiūrėjo išdo ataskaitas ir knygas.

"...Bet paskui, kai išdo ataskaita ir išdo globėjų raportas buvo pateiktas pilnam ALT susirinkimui patvirtinti, tas atstovas staiga pradėjo protestuoti, kad išmokėjimai Vlikui esą padaryti "neteisingai".

"...kitoje sesijoje... ALT sekretorius... parodė, kad to tautininkų atstovo priekaištai neturi jokio pagrindo... Priekabių ieškotojas nutilo, negalėdamas nė vienu žodžiu atremti to pareiškimo!"

Aš buvau tas "priekabių ieškotojas", o taip pat ir tas, kuris po ALT sekretoriaus "aiškinimų" nutilau. Tik nutilau ne todėl, kad būčiau nebegalėjęs jo pareiškimų atremti, o kad paaiškėjo, jog Taryboje veikia "steamroller" sistema, kurioje su sekretoriaus aiškinimais nesutampantios nuomonės nėra prasmės nei saukti.

Mano nuomone, išdo globėjai turėjo pastebėti ir susirinkimui nurodyti, kad \$18,000 iš Tarybos išdo 1956 metais buvo išmokėti neprisiilskant 1955 metų Tarybos nutarimo. Bet aš nesu išdo globėjas ir tenai balso aš neturėjau.

Kitas klausimas, kodėl išdo globėjai dėl to nieko nesakė. Į tą klausimą atsakymas yra. Būtent, išdo globėjų pareigos Taryboje suprantamos labai siaurai (irgi pagal sekretoriaus išaiškinimus): jie apyskaitas tikrina tik aritmetiniu požiūriu — ar nėra kur klaidos užrašuose ir skaičių sudėjime ar atėmimo, ar išdininkas tikrai turi pas save ir banke tiek pinigų, kiek rado kasos knygos saldo įrašas. Nei išlaidų teisėtumo, nei tikslingumo išdo globėjai netikrina ir apie tai susirinkimui nieko nepraneša.

Dar kai buvo nuolatinis ALT nariu V. Rastenįs, jis mažiausia du kartus kėlė tą klausimą, siūlydamas plačiau suprasti išdo globėjų pareigas. Bet kiekvieno atveju tas siūlymas, po sekretoriaus "paaiškinimų", būdavo paliekamas nesvarstytas.

Kad būtų aiškiau, apie ką čia kalbama, priminsiu pasakojimą apie vieną (jau mirusį) Lietuvos laikraštininką, kuris jį su tam tikra misija užsienin siuntusiai įstaigai įteikė išlaidų apyskaitą su tokiu įrašu: "Žmogus ne kaulė, išgerti reikia — 900 litų". Prie to apyskaitos para-

grafo buvęs atitinkamas kiekis įvairių restoranų čekių, kurių bendra suma lietuviškais pinigais iš tikrųjų buvo apie 900 litų. Jeigu apyskaita būtų buvusi tikrinama tuo būdu, kaip Tarybos išdo globėjai tikrina, tai būtų tik patikrinta tuose čekiuose esantvarkoj. Bet Lietuvos valstybės mų skaičių suma ir viskas būtų kontrolės pareigūnai, nors ir nesigilindami į klausimą, ar žmogus kaulė ar ne, vis dėlto tikrinot, ar to žurnalisto misija tikrai reikalavo išgerti, o jei taip, tai ar jam buvo leista tuo tikslu prageriti net 900 litų. Paaiškėjus, kad pavidimo tiek prageriti nebuvo, kontrolė pareikalavo 900 litų grąžinti, o pripažino tik žymiai mažesnę sumą reprezentacijos išlaidoms.

Šitaip ir Tarybos išdo globėjai turėtų tikrinti išlaidas, nes ir Tarybos išlaidų apyskaitoj pasitaiko paragrafų, labai primenančių ano žurnalisto linksnį apyskaitą. Pavyzdžiui: Vlikas ne "baikos" — \$18,000!

Kadangi išdo globėjams neleidžiama į apyskaitas taip gilintis, tai aš, naudodamasis suvažiavimo dalyvio teisėmis, ir išskėliau klausimą, ar užtenka apyskaitoje \$18,000 išlaidų paaiškinti vien tik tuo, kad ta suma atiduota Vlikui, o paskui Vlikui. Aš nesakiau, kad ALT iš viso neturi teisės Vlikui skirti nors ir dešimteriopai daugiau, jei tik turėtų, bet priminiau, kad 1955 metais buvo priimta tam tikra tvarka tokiems paskyrimams. Tai buvo rezoliucija, visai nedviprasmiškai sakanti, kad ateityje ALT Vykdomasis Komitetas kitiems organams finansinę paramą visada skirtų (1) atskirais nutarimais kiekvienam paskiram darbu, (2) apsvartęs tokio darbo reikalingumą, (3) jo vykdymo planą ir (4) atitinkamu laiku reikalaudamas lėšų sunaudojimo apyskaitų.

Tame pačiame suvažiavime buvo priimta dar viena rezoliucija, kad visos ALT vardu surenkamos aukos "neturi būti skiriamos kitiems, kad ir labai svarbiems reikalams." Raidė raidėn skaitant, ta rezoliucija galėtų būti aiškinama taip, kad ALT iš viso niekam kitam savo lėšų neprivalo perleisti. Bet kadangi tos rezoliucijos pradžioj kalbama apie Lietuvos laisvinimo reikalus, tai galima sutikti ir su tokiu supratimu, kad ALT lėšų negalima vartoti kitokiems reikalams, bet vadinamiesiems laisvinimo reikalams galima ir kitiems organams tų lėšų perleisti.

Nuo 1956 m. Marijampolėje veikia teatras. Iki šiol yra pastatę tris veikalus: K. Binkio Atžalyną, A. Vienuolio Prieblandą ir rusų autoriaus Seni draugai. Taip pat pastatė dvi pasakas vaikams. Teatras veikia senose patalpose. Kino teatrą Marijampolėje tėra vienas. Jame filmos keičiamos du kartus per savaitę. Filmos daugiausia rusiškos, bet pasitaiko viena kita ir užsieninė.

Baltuose Rūmuose, pas prezidentą Eisenhowerį lankėsi Vakarų Vokietijos Užsienio reikalų ministeris Brentano. Vizito metu į JAV pakviestas atsilankyti ministras pirmininkas K. Adenauer. Viršuj dešinė — Vokietijos ambasadorius JAV Heinz Krekler. Apačioj — K. Adenaueris.

N. ZELANDIJOS LIETUVIAI

VEIKIA SUTARTINĖMS JĖGOMIS

Auckland, N. Zelandija. Bendruomenės Apylinkė suruošė Vasario 16 d. minėjimą, su atitinkamomis kalbomis, menine programa ir vaišėmis, į kurį atsilankė latvių ir estų. Trumpam buvo atsilankę ir J. E. Aucklando arkivyskupas Listou, pasveikinęs ir palaiminęs lietuvius. Du dienraščiai patalpino lietuvių laišką apie Lietuvos Nepriklausomybės šventę, su įspėjimu laisvajam pasauliui dėl naujai siūlomoms koezistencijos.

Be Bendruomenės, ten yra ir inkorporuotas Baltų Klubas, veikias jau 5 metai. Šiais metais valdybą sudaro: Johan Tork, esatas, Alberts Brunners — latvis ir G. Procuta — lietuvis.

Klubas ruošia paskaitas, atspausdino 10,000 brošiūrų, kurias išsiuntinėjo universitetų ir kitoms bibliotekoms, parlamento nariams; suruošė Motinos Dieną, viešą birželio išvežimų minėjimą.

Klubo iniciatyva buvo užprastyta St. Patrick katedroje lapkričio 18 d. mišios už žuvusius Vengrijos kovotojus ir bendrai už visas pavergtas tautas. Buvo suruoštas ir bendras Naujų Metų sutikimas.

Koresp.

David K. E. Bruce
Naujasis ambasadorius Vokietijai. Jis yra demokratas, 59 metų.

IŠ VOKIETIJOS

NAUJAS VASARIO 16 GIMNAZIJOS DIREKTORIUS

Kovo mėn. antroje pusėje į JAV išemigruoja dabartinis Vasario 16 gimnazijos direktorius Vl. Literskis. Naujuoju Vasario 16 gimnazijos direktorium paskirtas Dr. A. Rukša. A. Rukša yra buvęs Vilniaus Universiteto docentas ir Pabaltijo Universiteto Pinneberge profesorius. Vasario 16 gimnazijoj dirba nuo 1954 metų.

PASAULY VISAM

• Gazos srityje, kurią Izraeliui pasitraukius užėmė J. T. kariuomenė, gyvena apie 300,000 gyventojų. Gyventojai arabai — jų yra apie 200,000, demonstruodami reikalauja nedelsiant visišką prijungimo prie Egipto. Tuo tarpu 100,000 žydų tam reikalavimui priešinosi. Demonstracijoms toną davė Egipto vyriausybė, kuri atsisakė pripažinti Gazos srities užėmimą JT kariuomenės.

Po tokio vyriausybės pareiškimo labai susipainiojo padėtis ir J. T. vėl turės tą klausimą spręsti. Atrodo, kad Nasseris bus stygą kiek pertempęs.

• Airijos parlamentas, kurį laimėjo De Valera, susirinko kovo mėn. 20 d. Svarbiausias airių rūpestis sutvarkyti ekonominius reikalus, kurie paskutiniosios vyriausybės palikti labai pašliję. Dėl jų reikėjo ir naujų parlamentų rinkimų.

• Vengrijoj esą vėl priskaitoma 190,000 komunistų partijos narių. Būk stojančių į partiją skaičius kiekvieną savaitę siekia iki 10,000. Prieš sukilimą partija turėjusi 800,000 narių.

• Viceprezidentas Nixonas nuvyko į Etiopiją susipažinti su padėtimi. Etiopiją, kuri nenori paklusti Nasserio planams, sprogdiną Egipte paruošti specialūs pagrindžio organizuotojai.

J. Tautų daliniams, po Izraelio kariuomenės pasitraukimo užimant Gazą sritį, švedijos kareiviai naudojo kupranugarius. Linksmesnių dalykų pasakotojai mano, kad tie kupranugariai labiau buvo reikalingi nuotraukoms padaryti, kurių labai laukia švedijoj pasilikusios kareivių mergaitės; negu kariniams veiksams.

PUNSKO LIETUVIŲ VARGAI

Kovo mėn. 4 d. per Vilniaus radiją Lietuvos gyventojams buvo perskaitytas laiškas, rašytas Punksko lietuvių moksleivių ir mokytojų vardu. Kaip žinia, Punkskas jau yra priskirtas prie dabartinės Lenkijos ir tenyškėiams lietuviams beveik neįmanoma susisiekti su Lietuvos žmonėmis. Ypač pasienio apsauga sustiprinta paskutiniiais metais.

Punkskiečiai rašytame laiške sako:

"Neseniai mes gavome laišką, kuris jus mieli klausytojai, labai sudomins. Iš Lenkijos mums rašo Seinų apskrities, Punksko miesto lietuviškosios mokyklos mokiniai ir mokytojai. Pasiklausykite, kaip gyvena mūsų artimi ir brangūs kaimynai.

"Mes labai džiaugiamės, kad mūsų darbu ir veikla pasidomi Lietuvos žmonės. Mūsų mokykla dar jauna. Ji čia Punkske įsisteigė 1952-1953 mokslo metais. Iš pradžių buvo tik žemesnės klasės. Mes turėjome labai mažą knygų, labai mažą lietuviškai mokančių mokytojų. Liaudies Lenkijos švietimo įstaigos mums visa kuo padėjo. Gauname šiuo metu įvairius laikraščius, draugai iš Lietuvos mums atsiunčia knygų. Labai vertingų knygų gavome iš Prienų vidurinės mokyklos mokinį. Už tai radijo bangomis jiems siunčiame brolišką ačiū. Laiškus mums parašė Kapčiamiesčio, Leipalingio mokiniai ir mokytojai. Jiems taip pat dėkojame.

Mes dar turime daug sunkumų. Mūsų miestelyje ankštoka. Tačiau, ateinantį pavasarį mums žada pradėti statyti naują mokyklą. Mokykloje mes turime daug darbo; patys dažėme langus, tvarkėme kiemus. Mūsų mokykloje yra visokių būrelių.

Šiais metais veikliausiai pasirodė šokėjai ir dainininkai. Su dainomis ir šokiais dalyvavome tarpomokyklinėse varžybose. Apskritėje užėmė pirmąją vietą. Mūsų jaunieji artistai suvaidino Čiurlionienės "Dvylika brolių juodvarniais lakščiusiu". Vaidiname ne tik mokykloje, bet įvairiose apylinkėse.

Mūsų geografi pavasarį aplankys šaltinius, iš kur prasideda mūsų visų mylima Šešupė, padarys iškylą į Seinų apylinkės gražiausius ežerus. Istorikai ir etnografi ketina suregistruoti ir aplankyti istorines vietas, piliakalnius, rinks nykstančius liaudies meno paminklus. Mokyklos gamtininkai apsės daržą, padės miestelyje įrengti parką.

Kalbininkai ir literatai gegužės mėn. ruošia skaitymo varžybas. Mes siunčiame nuoširdžius sveikinimus Lietuvos mokyklų mokiniams ir, prašome palaikyti su mumis ryšius."

Punksko lietuvių moksleiviai ir mokytojai.

Sužinoje apie šį laišką, sveikinimus paprašė punskiečiams perduoti jų patys artimiausi kaimynai, Kalvarijos rajono, Šarkaičių septynmetės mokyklos mokiniai.

"Mūsų tėveliai pažįsta daug Jūsų tėvelių, nes jie nekartą buvo Punkske. Nuo mūsų mokyklos, iki Jūsų mokyklos tikrai keli kilometrai. Sveikiname jus ir linkime sėkmės moksle. Labai laukiame jūsų laiško", — sako Šarkaičių septynmetės mokyklos mokiniai. (Bet susižino tik per radiją. Red.).

Be abejo panorės su punskiečiais susirašinėti ir kitų mūsų mokyklų mokiniai. Pionierių rytmio redakcija norintiems mialai duos tiksliu adresą.

Už mūsų klausytojų vardu punkiečiams sūndame karštą sveikinimą ir šviesia pavasarine daina. (Daina "Iš toli laisvas vėjas atskriejo" atlieka choras).

(Daina, žinoma, komunistiška, bet pirmieji žodžiai reikšmingi. Red.).

Aimory Houghton
Naujasis ambasadorius Prancūzijai. Jis yra respublikonas, 57 metų.

Viceprezidentas Nixonas keliaudamas po Afrikos kraštus bus tiek kartų pasisveikinęs su arabais ir negrais, kiek nė pats negalvojo. Bet ypač negrams tas patinka ir tas rankos paspaudimas juos daro Amerikos draugais.

AR ŽINAI?

Ar turėjo vaikų Kolumbas, kuris atrado Ameriką?

Taip, jis turėjo du sūnus: Diego ir Ferdinanda. Ferdinandas lydėjo savo tėvą jo ketvirtoje kelionėje į naująjį pasaulį. Vėliau jis parašė savo garsaus tėvo biografiją.

Kokio išmokslinimo turi būti JAV Prezidentas pagal Konstitucijos reikalavimus?

Išsiskačius į JAV Konstituciją aiškėja, kad iš asmens, kuris gali būti renkamas prezidentu, nereikalaujama daugiau mokslo, negu mokėjimo skaityti ir rašyti.

Ar žinai, kad JAV buvo laikotarpis, kada Valstybės Prezidentas keisdavosi beveik kasmet?

Tai buvo tarp 1841 iki 1850 metų, kada per devynius metus JAV turėjo šešius prezidentus, būtent: Van Buren, Harison, Taylor, Polk, Taylor, Fillmore.

Kurioje JAV valstybėje indėnai dalyvauja įstatymų leidžiamose organuose?

Maine valstybėje turi du indėnus žemesniuose rūmuose. Tos valstybinė Konstitucija numato, kad indėnų atstovai turi dalyvauti įstatymų leidime. Bet jie neturi balso ir gali kalbėti tik indėnų reikalu.

Kuriomis sąlygomis JAV valdo Panamos kanalą?

Jeigu manytumėm, kad JAV yra Panamos kanalo savininkė, tai suklystumėm. JAV Panamos kanalą nuomoja iš Panamos valstybės už \$1,930,00 metinės nuomos.

Ar žinai, kad buvo laikas, kada Amerikoje Nauji Metai prasidėdavo kovo 25 dieną?

Tai buvo ne tik Amerikoje, bet ir Anglijoje, nes Grigorijaus kalendorius, kurį mes čia šiaudien naudojame ir juo skaičiuojame laiką, Naujų Metų pradžią atkelė iš kovo mėn. 25 dienos į sausio mėn. 1 dieną tik 1582 metais.

Ar žinai, kokia yra Texas valstybė?

Neabejotina, kad nemažas skaičius ir Dirvos skaitytojų, ypač neseniai atvykusių, mano, kad Texas yra laukinė valstybė, o daugumas jos gyventojų sudaro negrai. Bet tai visai klaidinga nuomonė.

Texas yra aukščiausio laipsnio valstybė, o jos sostinė Houston yra šaunus miestas, turintis

daug milijonierių, vulkanų ir cadilakų, paskutiniųjų čia paskaitoma iki 4,000. Houstone gyvena daugiau kaip 1,000 milijonierių. Bet ne visi jie čia laikomi turtuoliais, nes, kad gautų šį titulą, reikia turėti nemažiau kaip 15 milijonų. Vietinio laikraščio redaktorius pasakojo, kad jis tik tokio milijonierio mirtį atskirai žymi, kai po jo mirties liko nemažiau kaip 25 milijonų palikimas.

Ypač garsūs yra milijonieriai: Hugh Roy Cullen, kuris labdarybės tikslams yra paaukojęs apie 175 milijonus. Tokie milijonieriai kaip Cullen, Jesse Jones ir Clayton nemėgsta viešai rodytis. Bet yra milijonierių, kurie mėgsta kreipti į save dėmesį. Vienas iš tokių Jim West turi 4 lėktuvus, 30 automobilių, tarp jų 11 Cadilakų. Jis nešioja Texaso ženkliuką apsuptą deimantais, o jo pistoletams diržo segtys padarytos iš aukso. Jei jis geroje nuotakoje, tai mėgsta, bevažiudamas gatvėmis, mėtyti iš savo mašinos praeiviams sidabrinus dolerius. Kitas milijonierius Doug Prince sumokėjo 72,000 dolerių už premjuotą bulį ir liepė iš jo padaryti bifštekus jo suruoštai spaudos atstovams šventei.

N. B-nė

KAS
UŽSISAKĖ
DIRVĄ —
TAS NESIGAILEJO!

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA PERSIŪSTI
SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ
ir kitus kraštus vis dar laikoma
PARCELS TO RUSSIA, INC.
BROOKLYN, N. Y.

Ši firma įgaliota Intourist Maskvoje, čia vietoje rinkti muitus už siunčiamus daiktus į SSSR.

Kadangi visos agentūros uždarytos, patobulinimui patarnavimo ir pakubiniui siuntinių pristatymo į SSSR, kartu klientų patogumui, jau iki šiol **PARCELS TO RUSSIA, INC.**

atidarė skyrius:

11601 Jos. Campau Ave., Detroit 12, Mich., Tel. Townsend 8-0298
651 Albany Ave., Hartford, Conn. CHapel 7-5164
121 So. Vermont St., Los Angeles, Calif., Tel. DUNKirk 5-6550
78 Second Ave., New York City, N. Y., Tel. ORchard 4-1540.

Galima beveik viskas siųsti — nauji ir dėvėti rūbai, maisto produktai, o taip pat visokius vaistus, Streptomicin, Penicilin, Rimofon ir kitus. Vaistai siunčiami oro paštu gavėjui pristatomi per 7-10 dienų.

NAUJIENA, dabar galima siųsti "ANTI-POLIO SERUM"

Taip pat siunčiamos rašomos mašinėlės įvairiais alfabetais, akordijonai, siuvamos mašinos.

Pristatymas garantuotas ir gaunate gavėjo parašą.

Naujas adresas:

PARCELS TO RUSSIA, Inc.
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
(Už kampo buvusios vietos). Tel. INGersol 7-6468, 7272

Ištaiga pirmajame aukšte. Patikrintas laisvas automobilis pasistatymas. Ištaiga atidaryta kasdien, įskaitant sekmadienius nuo 9 iki 6 val. ir šeštadien. 9-4 val.

Firmos veikimas pertvarkytas, kiekvienas siuntinys išsiunčiamas neatidėliojant ir paskyrimo vietą pasiekia per 7 savaites, oro paštu siuntiniai per 7-10 dienų.

AFRIKA VIETOJE EUROPOS

EDV. KARNENAS

Keisti ir XX-jo amžiaus žmonijai garbės nedarantieji reiškiniai vyksta pasaulyje. Prieš dešimt metų San Francisco mieste taip iškilingai gimusi Jungtinių Tautų Charta, atrodo, susilauks Atlanto Chartos likimo. Jungtinės Tautos (jose ne tautos, bet tik valstybės atstovaujamės) — čia ženevoje mirusios Tautų Sąjungos keliu.

Jungtinių Tautų šeima auga kaip ant mielių. Narių skaičius žengia per 80. Vakarykščiai be duonai, klajokliai ir laukiniai, virsta civilizuotomis tautomis, skubiai organizuojamos naujos valstybės, kurios tuojau priimamos į JT Organizaciją. O senos Europos tautos paverptos ir žadamos. Buv Tautų Sąjungos narių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos JT šeimoje nėra!

Tai kas gi yra ta vadinama UNO, įsikūrusi stikliniuose rūmuose New Yorke? JT būstinę lankantieji turistai nesijaučia atsidurę žmonijos šventovėje. Ten vyksta begalinė dvikova tarp dviejų didžiausių pasaulio galysbės atstovaujančiųjų. Vienas puola — kitas tik ginsis. Kiti — tik aktyvūs žiūrovai, stebėtojai.

Štai Jungtinės Amerikos Valstybės su savo pritarėjais eilę metų priešinas įsileisti į JTO Raudonąją Kiniją, bet pakenčia joje

dar raudonesnę ir už visą maišatį pasaulyje atsakingą Sovietų Sąjungą, leidžia jai drapstyti purvais savo pačioje žemėje! Pati JTO visai spaudė savo mažą narį Izraelį, o nedrįso kaip reikiant paspausti Sovietų Sąjungos dėl Vengrijos, Indijos dėl Kashmiro, Pietų Afrikos dėl segregacijos, Prancūzijos dėl Alžiro.

Pagaliau, JTO leidžia Sov. S-gai intensyviai "rūpintis", kad Afrikos tautos gautų nepriklausomybę, o prieš Sov. S-gos genocidinius veiksmus pavergtuose kraštuose už geležinės, plieninės ir bambuko uždangų jokių žygių nedaro. Ar tai ne dėmesio nukreipimas?

Be to, žiauriausios "proletariškos" diktatūros atstovai Sov. S-gai leidžia tyčiotis iš JT Chartos, išniekinti visą JTO, o nepriimamos į JTO nariais Ispanija ir Portugalija neva dėl jų diktatūrinių režimų.

Į JT priimtos Marokas, Tūnisas, Libija, Sudanas. Šiuo metu yra daugiau kandidatų iš Afrikos: Vakarų Afrikoje 8, Ekvadorinėje Afrikoje 4 valstybės ir Madagaskaras. Viena iš jų — Aukštinis Krantas (naujas vardas Gana) iškilingai paskelbta nepriklausoma valstybė tik šiomis dienomis, dalyvaujant JAV viceprezidentui Richard Nixonui. Tai valstybė su apie 100.000 kv. mylių teritorija, su virš 4.000.000 gyventojų, daugumoje negrų, buvusių anglų protektorate.

Jungtinės Tautos pagreitintu būdu keičia savo narius. Juodoji Afrika užima baltosios Europos vietą.

Vargšė, senutė Europa! Štai ko tu senatvėje susilaukei, išugdžiusi tokią aukštą civilizaciją ir kultūrą, išugdžiusi naujus kontinentus. Jie tau atsidėjoja panieka ir nusikreipimu nuo tavęs.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūs namai arba rakaikai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

NUOMONĖS

MARKSO SKIEDRA JUOKIASI

Mes turime vyrų! Bet kodėl jie neateina į mūsų priešakį mus jungti, risti, uždegti, kad mes visi, kaip vienas, visi lietuviai visam pasaulyje, kur kas ką geriausiai galime, dirbtume, kad nepasimestume, neužmirštume, nepaskestume svetimos bango-se?

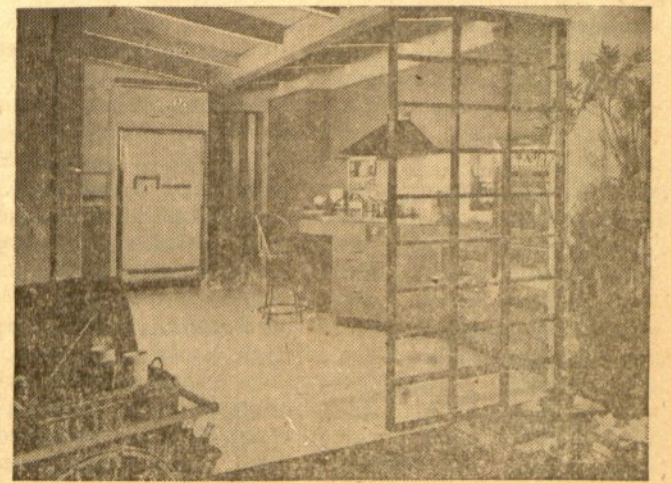
Kodėl nepaima vadeles vyrai, moką nesimaišydami po kojomis, padėti mūsų diplomatijai sunkų darbą dirbančiai? Kam leidžiama Markso skiedrai niekinti tai, kas buvo gražaus pasiekta Laisvoje Lietuvoje? Griauti tarp lietuvių vienybę?

Šios mintys atėjo į mano galvą šią Vasario 16-tą. Perskačius tai, ką Dr. P. Grigaitis, sekretorius ir redaktorius, pasakė lietuviams Lietuvoje.

Savo ilgokoje kalboje jis bandė Palekį įtikinti, kad tarp Kau-no ir Vilniaus geležinkelio nėra. O Lietuvos lietuviams trumpai pasakė: "Mes negalime daug kuo prisidėti, kad Lietuva nusikratytų svetimu (Ar yra dar ir nesvetimas okupanto jungas? —

M. B.) okupanto jungu...". Aš stebiuosi, kad Dr. Grigaitis drįso taip piktai pasijuokti iš nelaimingų Lietuvos žmonių. Taip pat stebiuosi, kad Voice of America transliavo tą dvigubai žioplą jo kalbą.

M. Baukus

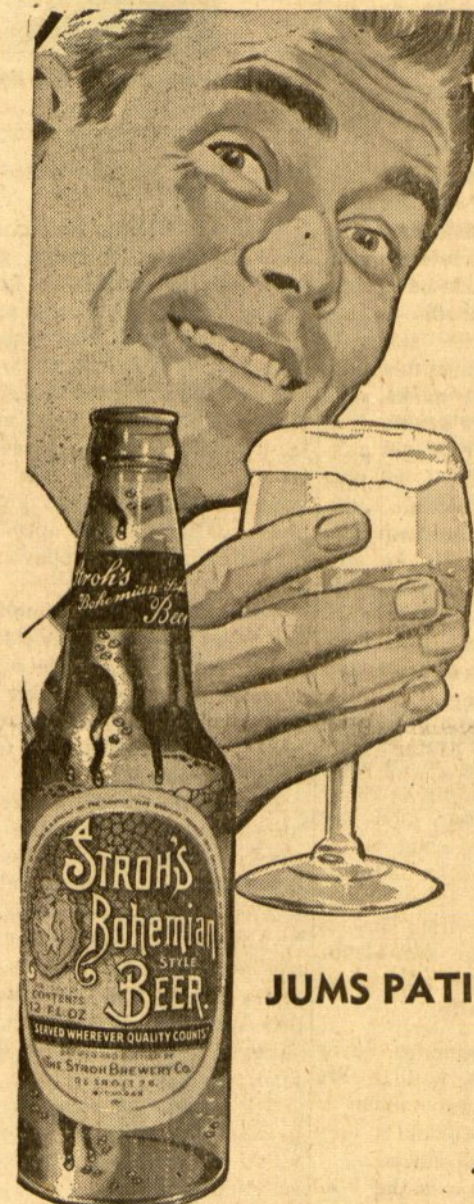
Taip atrodo virtuvė moderniuose namuose. Nuotrauką ir gėlių ir namų parodos.

tiktai
Stroh's
alus
turi*

*Šviesesnis, skonesnis, daugiau gaivinantis malonumas, gaunamas verdant prie 2000 laipsnių! Taip, tik Stroh's alus tą turi. Yra vienintelis Amerikoje ugnim verdamas alus!

Dabar už vietines kainas

JUMS PATIKS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Stroh's

YRA ŠVIESESNIS!

ATLYGINIMAS

R. SPALIS

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

— Ak, jūs, — vėl juokėsi Papartienė, smalsiai į jį žiūrėdama. — Prisipažįstu, negaliu suprasti: ar jūs tyčiojates iš manęs, ar teisybę sakot.

— Aš tiek savimi pasitikiu, kad teisybę sakau. Kartais ir dabar pasipurtau, kai prisimenu tą baisų mėsininką, kuris, dar toli man negimus, pirsosi mano motinai. Pavel-dėti tą buką protą, tą vergišką dvasią, o... — Kam man tai viską sakot, kodėl toks atviras?

— Pirmiausia noriu sukelti jūsų smalsumą. Iš kitos pusės tai yra savisaugos instinktas. Žinodami mano ciniškumą, net pikčiausi priešai negali man įkasti. Jau nenu-stebsit, jei kas jums į ausį šnabzdės apie mane. Net negimęs bus palaidotas pasibaisėjimas, o tai man rūpi, nes man patinka.

— Anot jūsų, tiltą norėtumėt permesti, bet upė per plati?

— Neatidavęs tam tikros širdies duoklės, niekas negali klausyti tokio atvirumo. — Nepamirškite, nesitikėjau išpažinties. Tikėjau, na, mandagaus pagražinimo.

— Aš parenku aukas, kurios man patinka.

— Dėkui, galantiškai pasakyta. Bet jūs gąsdinat savo aukas, tad visad turit pralaimėti.

— Gąsdinu?! Kaip?

— Jūs — nepajudinama ašis. Jums gėris yra tai, ką galite įčiulpti, kas akimirka gali pramogą duoti, o vėliau, kad ir didžiausią turtą, išmesit, kaip nieką.

— Dorybė yra naudotis, džiaugtis ir pabaigti be isterikų, be ašarų, su šypsniu pamoti praeinančiam slaptam nuotykių partneriui. Kaip nuodai pavojingi visi emocingi plepia, visokie poetai, rašytojai.

— Kodėl ypač tie pastarieji?

— Savo kūrinuose jie nuolat ir nuolat grįžta prie savo išgyvenimų, prie savo bučinių, aferų. Kad ir pakeičia vardus bei pavardes, bet šiaip visam pasauliui skelbia savo aukas. Lengva spėti, apie kurią jis rašo, jeigu rašytojas yra gyvas, o jeigu moteris, tai dar prastiau atsitinka. Štai viena neseniai išleido laiškus į ją įsimylėjusio. Tik netikėtai abu įkliuvo. Vyriškis laiškus rašė ne savo išmintimi, o iš vokiškos knygos.

— Žinau, žinau tą istoriją.

— Argi aš neteisus?

— Aš pradėsiu bijoti jūsų. Menkiausia

sentimentą jūs mėginat sunaikinti, tuo tarpu moters širdyje visad tūno noras duoti kažką daugiau, kartu daugiau ir tikėtis. Argi viskas turi būti pasverta, apskaičiuota?

— Moteriai — taip. Menkas partneris gali ją į bedugnę nunešti.

— Staiga priėmė šviesos. Vyrų kvarteto balsai, melodija ir žodžiai karėjo nutilusią salę. Morkūno ir Papartienės akys susitiko. Ji pirmoji nuleido savąsias šnabzdėdama:

— Gaila, turiu jau vykti namo.

— Skulptoriaus ranka pagavo jos, gulinią ant stalo.

— Kaunas nėra milijoninis miestas. Susitikti galime.

— Jei likimas lems...

— Padėkim likimui. Pirmadienį šeštą valandą būsiu Triumfo kino salėje.

— Nuobodį, baisi filmas.

— Kaip tik dėl to. Salės bus apytuštė.

Sėdėsiu pačioje kraštutinėje ložėje prie sienos.

— Ir nuobodžiausit.

— Ne. Visą laiką lauksiu ilgėsiuos pažįstamos, jos nuostabių akių.

— O jei nepažįstamoji neateis?

— Tas atėjimas niekam neįpareigoja jos, tai tik elgetai išmalda.

— Pasipylė katutės. Kvartetas atgavo kvapą, ir nuslinko nauja pasakiškai lengva melodija, kuri glamonėjo, pavasario ilgėsiu supo.

Vėl susitiko Papartienės ir Morkūno žvilgsniai ir šį kartą jie sunkėsi akimis į save. Sustojų laikas. Pagaliau moteris lėtai pasisuko į dainininkus, bet salėje jau nuskaubėjo paskutiniai mirštantieji žodžiai, sužerėjo sietynas, ir Papartienė pašoko nuo stalo, linktelėdama sudiev. Ji įsimašė į belylančią spūstį, ir tą vakarą skulptorius daugiau jos nebematė.

Filma su antros eilės artistais neturėjo pasisekimo. Salėje buvo reta žiūrovų. Morkūnas, glausdamasis kraštutinėje ložėje, ligšiol buvo vienintelis pirkes brangiausį bilietą. Nors žiūrėjo į rodomą Lietuvos kroniką, bet jo visas dėmesys krito į ložos užuolaidas, ar jos nejudą, ar kas neįeina. Laukė įtemptai, dažnai sukdamas galvą.

Jau visi priedai pasibaigė ir prasidėjo pagrindinė filmas. Paniūres Morkūnas žvilgtelėjo į laikrodį. Trisdešimt dvi minutes praėjo.

— Neatėis, su rašytoju nuėjo...

Atsilošė ir susimąstęs nėkreipė dėmesio į ekraną. Staiga ložėn krito šviesos pluoštelis ir pasklido skėningi, vos juntami kvapai.

Prie tos šviesos įpratusios Morkūno akys tuojau pažino Papartienę. Vengdamas mažiausio triukšmo, persėdo į artimesnę kėdę ir, lenkdamas galvą, pašnabzdėjo.

— Esu jums labai dėkingas.

Prakalbinta pasisuko jo pusėn ir kurį

laiką studijavo jį, tartum nežinodama, ką atsakyti, ar rinkdama žodžius.

— Paklusni moteris greit nublunka vyrams.

— Jūs netikit į meilę, ponias.

Papartienė tyliai nusijuokė.

— Jūs ir meilė nesuderinami dalykai.

— Kartais įvyksta tokie pokštai. Nuo ano šeštadienio jūsų akys blaško mano susikaupimą. Visa valia kovojau su tuo naujuoju savo gyvenimo reiškiniu, bet, deja, nesėkmingai.

— Jūs įtikinamai kalbat, net nuosirdumo gaidelė skamba jūsų žodžiuose. Kiek kartu gyvenime jūs tai kartojote?

— Jei tai sudaro jums malonumo — tyčiokitės. Mielai ir aš pasityčiočiau iš savęs, jei galėčiau, — pridėjo su resignacija.

— Juokas juokais, pone, bet, prisipažįstu, nustebau radusi jus belaukiantį. Buvau šimtaprocentiškai tikra, kad tik baltas nuotaka pakurstė jus skirti šį fantastinį pasimatymą. Tik moteriškas smalsumas pakurstė mane ateiti. Pamirškite tą mano akiplėšišką smalsumą, pamirškite visą nuotykių ir atkreipkim dėmesį į filmą.

Pasisuko į ekraną. Morkūnas kurį laiką tylėjo, pagaliau vėl pasilenkė.

— Ponias...

— Prašau.

— Nemanokit, kad esu piktas moters

Aukso ieškotojų keliais

Rašo VLADĖ BUTKIENĖ,
mūsų N. Zelandijos bendradarbė

II

Otago aukso kasyklos atvėrė akis ir kitoms N. Zelandijos provincijoms. Vakarinėje provincijoje tarp 1864-69 metų iškasta 40 tonų aukso. Aucklando provincijoje garsios Waihi kasyklos iki 1927 metų davė 15 su puse milijonų svarų pinigine verte ir yra laikomos pelningiausiomis aukso kasyklomis pasaulyje.

Reikia paminėti, kad aukso ieškoti žmonės plaukė į N. Zelandiją iš viso pasaulio. Amerikos piliečiai, daugumas iš Kalifornijos, drauge atsiveždavo ir daug patyrimo iš Kalifornijos aukso ieškotojų buvo dideli nuotykių mėgėjai, kietų, užsigrūdinę vyrai, kurie nebijojo sunkių gyvenimo sąlygų ir labai sunkaus darbo.

Čia noriu trumpai atpasakoti vieno zelandiečio, Edwin Hodder, aprašymą, atspausť "New Zealand Life" 1852 m., kuriame jis nupasakoja savo pergyvenimus aukso ieškančiam Vakarinėje N. Zelandijos provincijoje.

Tris dienas paplaukęs laivu vakarinių N. Zelandijos pajūrių jis užtikto grupę aukso ieškotojų prie Aorere upės žiočių. Ten buvo maorių (vietinių N. Zelandijos gyventojų) kaimas, iš visų pusių supamas stačių, rūsių kalnų, apaugusių tankiais bruzgynais.

Pa (maoriško kaimo) gyventojai baltuosius sutiko vaišingai. Vakarienei davė džiovintos žuvies, pelenuose keptos duonos, kuri buvo pilna žvirgždų ir girgždėjo tarp dantų taip, kad turėjai labai atsargiai valgyti, bei manukos armatos, kuri priminė puplaiskius (manuka — vietinis medelis, gal truputį panašus į mūsų kadugį). Tada juos suguldė į maorišką guolį ant žemės lapinėje, kur naktį pabudęs Hodder manė esąs tikroje pasakų šalyje.

Lauke dar teberuseno laužas, mėtydamas šešėlius ant įvairiose pozose miegančių maorių ir jų baisiai tatuiruotų kūnų. Ypač vienas senas vyras (maorių vadas), apsisūpęs raudonu audeklu, susijuošęs maoriško lino juosta, atrodė jam baisiausio žmogaus paveikslas šioje asarų pakalnėje. Veidas ir rankos buvo taip ištatuiruotos ir išdažytos, kad tik kur ne kur tesimatė natūrali jo oda. Ant pečių karojo ilgi, žili susigarankščiaję plaukai. Ausys išpuoštos ryklio dan-

timis ir žaliuoju brangakmeniu...

Iš to kaimo kitą rytą Hodder iškeliavo į aukso kasyklas, nešdamasis įprastus aukso ieškotojui įrankius: du kastuvus, kirklą ir antklodę. Priedui jis nusipirko mažutę palapinę ir, kai kasyklose nebuvo parduotuvių, 30 svarų miltų duonai kepti.

Su tokia našta keliaudamas jaunas aukso ieškotojas pamatė, kad jam nebus lengva prilygti prityrusiems vyrams, todėl su bendrakeleiviais susitarė dalintis viską lygiomis: palapinę, įrankius, pelnų, nuostolių, darbu. Jo grupėje buvo du vokiečiai, kurių vienas nė žodžio nesuprato angliškai, vienas prasigėręs pypkorus anglas emigrantas ir jis pats.

Pagal seno kaliforniečio nupasakojimą, pasiekę auksingos žemės plotą, jie pasistatė savo palapines ir pasiruošė rytojauš darbu. Pirmą vakarą aukso kasyklose Hodder sakosi pergyvenęs tai, apie ką tik nuotykių pilnose knygos tebuvo skaitęs.

Šeši ar septyni milžiniški medžiai buvo užversti ant degančio laužo, kuris tuoj paskleidė nepaprastą karštį ir apsvietė mišką ir apylinkes. Stovykla buvo rimu (rimu — vietinis medis — raudonoji pušis, kurios šakos ir spygliai primena mūsų miškuose augančias rietenas) miške, apie 50 p. nuo bedugnės krašto. Ten pat buvo ir Hodder grupės auksingos žemės plotas — uoluotas tarpekliis, apaugęs vešliais sluot-medžiais ir įvairių pavidalų vietiniais medeliais. Po kojomis matai beribę žalumą, per kurią vingiuojasi upė. Tolumoje — aukšti rūsūs kalnai, jungtą žemę su dangumi ir didžiulis slėnis.

Po savaitės ieškojimo Hodder grupė teuzdirbo tik po du šiltingus ir tris penus. Daug kartų jie bandė laimę kasdami giliausias duobes, pasinėrę iki kelių vandenį, mesdami aukštyn akmenis, kibirais semdami vandenį, bet vakarė išplovė į paviršių išmestą žemę, beveik nieko neradavo. Tuo tarpu kaimynai uždirbdavo po 5 svarus į savaitę.

Po dešimties sunkaus darbo dienų jie pamatė, kad iškasto aukso nepakako net tabako ir miltų sąskaitoms apmokėti, nors dirbo jie, kaip juodi jautčiai.

Toje kasykloje buvo bent 50 aukso kasėjų grupių. Po sunkaus darbo vakaro pramogos buvo vienintėlis moralinis pasitenki-

History class. Classes are kept small, 10 to 12, to permit more individual attention.

Nuotraukos iš Lowry Air Base, kur 515 jaunų vyrų pirmiausia teoretiskai paruošiami kandidatais į JAV oro laivyno akademiją.

nimas tiems, kuriems aukso nebuvo žadėta.

Vakaraus būdavo sukuriamas didžiulis laužas, kuriame galėtų lengvai sutalpinti keletą jaučių. Prie jo auksakasiai vakarienį davė. Po to tuoj pasigirdavo muzika ir dainos, tuo tarpu kiti pešdavo pagautus paukščius, virdavosi sekančią dieną maistą, lopydavosi rūbus, eidavo savo palapinių apyvoką. Tik visai sutemus išsiskirstydavo į palapines. Balsai pamažu aptildavo, ir gamta visus užliuliudavo miegui.

Po nesekmingo ieškojimo Hodder grupė savo plotą perleido kitiems, nes nugirdo apie naujai surastus aukso versmes, kur, pagal pasakojimus, užteko senti žemę nuo paviršiaus ir ją dubeniuose išskalauti.

Išeinant iš stovyklos juos palydėjo pašaipos, grūmojimai kastuvais, tradicinis švilpimas bei skardinės žvanginamas auksas. Kitą dieną pasiekė naują vietovę nuoširdžiai kasė duobes, išuostinėjo kiekvieną plyšėlį, kuriame buvo galima tikėtis aukso, prie kiekvieno šaltinėlio išplovė daugybę žemės, bet savo dubeniuose terado nusivylimą.

Tik vėliau jie sužinojo, kad gandas buvo paleistas tyčia, nuvilioti žmones nuo jau surastų turtingų kasyklų.

Atgal grįžę jie rado savo vietoje vieną kalifornietį ir australą, kurie dvigubai giliau paka-

sė, rado aukso daugiau, negu kuris kitas tose kasyklose.

Neberadę nė sklypėlio laisvos žemės ir matydami, kad likimas nelėmė jiems turto, nutarė grįžti namo.

Kitą dieną ant medžių kamienų stovyklos ribose jie iškabino skelbimus apie savo turto likvidaciją. Vakare prie laužo ant statinių pasilipė varžytynėse pardavė savo palapines, kastuvus, lovių, duonai kepti rykus, žodžiu, viską, ką turėjo.

Hodder atsisveikinęs su draugais, per 4 dienas pėsčias pardrožė namo. Po aštuonių savaitių jis grįžo namo išleides savo sutaukpius, nuvargęs, apiplyšęs.

Tokio ar panašaus likimo susilaukė daugelis entuziastų, ypač tie, kurie neturėjo fizinį gabumų tokiam darbui.

Auksui nešioti kasėjai turėjo specialius maišelius. Naktį juos pasikišdavo po pagalve, iš kur bemiegant ne vienas auksas dingdavo. Eidami į darbą iškastą aukšą palikdavo patikimo žmogaus apsaugoje. Specialūs valdžios atstovai oficialiai surinktą aukšą gabendavo į bankus, lydimi ginkluotų policininkų. Banditų gaujos dažnai užpuldavo grįžtančius aukso kasėjus į miestą, juos apiplėšdavo, pririšdavo prie medžių ir palikdavo Dievo valiai.

Apie aukšą pirmieji N. Zelandijos gyventojai — maori žinojo nuo senų laikų, bet jie to gelsvai

žėrinčio metalo nevertino ir meliau puošėsi straigėmis, geldėlėmis, žuvų kaulais ir dantimis bei brangakmeniu, kurį čia vadina žaliuoju akmeniu (green stone). Tik baltiesiems čia atkeliavus, maoriai suprato aukso vertę, ypač, kad jis radosi vietinių gyventojų žemėje.

Nė vienas N. Zelandijos istorijos laikotarpis, nėra toks romantiškas ir nuotykingas, kaip aukso ieškojimo ir kasimo karštingė. Nenoromis prisimeni mūsų grįčiose bobučių pasakotas kadas pasakas apie būtus ir nebūtus įvykius. Jų klausydavome net kojas ant suolo pasisėdami, kad koks siaubas į jas neįžnybtų.

Anais laikais tamsoje net nosies į priemenę nedrįsdavome iškišti. O kai koks senas dėdė pasakorius įsileisdavo į savo jaunų dienų arkligones, tai net į lovą tamsoje bangu būdavo atsigulti.

Ir šį straipsnį rašydama jaučiuosi, lyg pasakojanti vieną iš panašių pasakų tikrovėje. Kas mano liko nepapasakota, skaitytojui savo fantazija teks papildyti...

D a b a r

p a t s l a i k a s

u ž s i s a k y t i

D I R V Ą !

BOSTON

LITUANISTIKOS MOKYKLOS
BALIUS

Ivykęs kovo mėn. 3 d. praėjo jaukioji nuotaukoj. Dalyvavo virš 200 asm. Vakaro programą pravedė gana sklandžiai ir sumaniai dr. B. Kalvaitis.

Programoj dalyvavo: komp. J. Gaidelis su trijule ir jauna dainininkė Daiva Mongirdaitė, taip pat iš Lawrence jaun. splistas J. Lissauskas ir kanklėmis skambino S. Vaičaitis. Garb. Kons. adv. Shallna pasakė gražią kalbą. Liet. B-nės Bostono apyl. pirkas V. Vakauza įteikė mokyklos išlaikymui 100 dolerių. Savo kalboje pabrėždamas, kad Lituanistikos mokykla yra visų lietuvių įstaiga is visi prie jos išlaikymo turi prisidėti.

Vyr. šeimininkė J. Kuncaitienė, padedama ponij, gražiai paruošė vakariene, K. Adomavičius vadovavo barui, Karosienė laimėjimams. Dalyvavo nemažai ir ankstesniųjų ateivių, iš kurių Januškevičiai įteikė 10 dol. auką.

Prie stalų patarnavo tos mokyklos 6 ir 5 klasių mokinės.

Konferencijoje organizaciniais reikalais pranešimus padarys SLA Prezidentas P. Dargis ir sekr. Dr. M. Vinikas.

Šioje konferencijoje gali dalyvauti ir artimųjų apskričių SLA kuopų atstovai. Po konferencijos tą pat dieną vakare įvyks SLA 2-ros apskr. rengiamas balius Liet. Pil. Dr-jos patalpose, 368 Broadway, So. Bostone.

Kiekvienos kuopos vadovybės narys, laiko sau už pareigą aktyviai dalyvauti šioje konferencijoje.

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnius iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimus iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

MAX SOLOMON PLUMBING & HEATING

ELECTRIC SEWER CLEANING

7405 Superior Ave.

EX 1-0739 — Res. EX 1-2335

O VISGI VERTA

ir tikrai neturėsitė nuostolio, jeigu susipažinsite su paskutinėmis naujienomis. Tai yra sekančios prekės, kurios pralenkia visas kitas gerumų ir pigumų.

RASOMOS MASINĖS kainos nuo \$60.00. LAIKRODŽIAI šveicarų ir kitų firmų nuo \$10.00. FOTO APARATAI vokiečių ir kitų fabrių nuo \$15.00. PLUNKSNAKOČIAI 14 kt. aukso garantija, 10 nuo \$7.50. RADIO aparatai, su kuriais girdima beveik visos pasaulio šalys, žinoma ir iš VILNAUS transliacijos, nuo \$45.00.

VAIKAMS vežimėliai, reto gražumo sportinis ir nesportinis drauge, vokiečių ir austrų firmų, kainos nuo \$40.00.

KATÁLOGAS išleistas, kuriame rasite lietuviškas plokšteles su 300 pavadinimų Kipro PETRAUSKO, KUTKAUSKO, ŠABANIAUSKO, DVARIONO, GRAUŽINIO, BICKIENĖS ir kitų dainininkų įdainuotos.

GAIDAS, KNYGAS, TAUTINIUS drabužius ir kitus liet. meno kūrinius. Visko suminėti šiame trumpame rašinyje neįmanoma.

Ką bepirtumėte pasiteiraukite pas J. Karvelį, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telef. YA 7-0677.

P. S. Prekės siunčiamos į visus pasaulio kraštus.

medžiotojas. Netikėtai šį kartą pakliuvau į tikro jausmo spąstus. Jūs man patinkat, kaip jokia moteris lig šiol nepatikto. Nenoriu meluoti, tai gal nėra meilė, greičiausiai aš nesugebu mylėti akiai, beprotiškai, kaip kiti gali, iki atsidėjimo, iki savijudybės, bet tas nuostabus susižavėjimas jumis yra gilus ir nuoširdus. Nieko iš jūsų nenoriu ir nieko nereikalauju. Žinau, jūs ištėkėjusi, bet leiskit matyti jus kartas nus karto.

— Tai neįmanoma.

— Aš suprantu, kad absoliuti laimė man neįmanoma, bet leiskit pasinaudoti nors trupiniais. Pas ką jūs būnat, kada jūs būnat, ir aš pasistengsiu nors retkarčiais ateiti. O, nebijokit, žodžio jums nepratarsiu, kartu neatsisėsiu, bet užteks, kad matysiu jus. Prašau išmaldos, kuri neapsunkins jūsų.

— Jūs mane stebinat... aš... man net neauku, jei tikrai sukelia jums rūpesčio. Geriau jūs užmirškite mane.

— Pasizadu nusigalėti, bet nors šios trumpos krizės metu padėkit man.

— Aš nežinau, ar tai tikras kelias, bet jokia paslaptis, kad sekmadieniais dažnai būnu Metropolis, penktadieniais užsuku pas ponus Jodelius, į jų kultūros ratelį.

— Žinau tą ratelį. Anksčiau ir kviečiamas ten nesirodžiau, bet dabar pasidarysiu nuo...

Ložėn krito šviesos pluoštas. Kažkas įėjo

ir atsisėdo. Papartienė ir Morkūnas daugiau nepratėrė žodžio, tik žiūrėjo filmos, kuri jau baigėsi. Nelaukdama šviesos, rūpestingai dengdama veidą, Papartienė pakilo ir išsmuko iš ložės.

Nuo to vakaro Morkūnas pasidarė Jodelių kultūros ratelio uolus narys. Vienas kitas ten praskambėjęs sakinyas, nukreipdavo skulptorių ar į Konrado kavinę, ar į teatrą, jei, žinoma, Papartienė dalyvaudavo viena ar su vyro pusbroliu, kuris finansiškai priklausydams nuo savo giminačio, jutosi labiau paklusnus tarnas, negu lygiateisis, ambicingas partneris.

Kartais Papartienė su Morkūnu tik iš tolo pasisveikindavo, kartais artimesniųjų būrelyje paduodavo vienas kitam ranką, kartais laimingų sutapimų likdavo nestebimi ir galėdavo keliais sakiniiais pasidžiaugti, kiek pajaukauti, bet ir tarp pilkųjų sakinių skulptoriaus žvilgsnis buvo iškalingas. Papartienė apsimesdavo nieko nepastebinti, bet tarp jų anksčiau praskridusios mintys savaime darė juos samoksininkais, kuriems ir stipriau spūstelėta ranka ir netikėtai užklydęs žvilgsnis turėjo ir savo prasmę ir savo reikšmę.

Kartą vieną Jodelių viešnia prasitarė, kad mielai norėtų pamatyti Morkūno darbo studiją.

— Jei domitės mano kūrinių, prašom atvykti pas mane — tiesiai pasiūlyti.

— Dieve, ką žmonės pagalvotų, — nusigando prasitariusioji.

— Visai įtarimo nesukeltumėt, nes ant ram aukšte gyvena labai populiarai, madinga siuvėja. Kiekvieną dieną dešimtys moterų varsto jos duris, kaip tik priešais mano butą, — tai sakdamas pasisuko į Papartienę, kuri lyg ir šyptelėjo.

Kažin kaip ilgai būtų tęsėsis šis ramus flirtas, tik kartą viskas nuplaukė daug greitesne vaga.

Tą penktadienį, Jodelienės vardinių progą, greta rimtesnių, senesnių ratelio narių prigūžėjo ir jaunimo. Taip pat atvažiavo Jodelių giminė, linksmutė daili mergina, kuri iš karto pagavo vyrų širdis. Neatsiradus prelegento, mokslinė diskusija negimusi buvo palaidota, ir jos vietoje linksmintasi, flirtuota.

Morkūnas, nutaikęs progą, atsidūrė gretimam kambaryje su Papartiene, kurią pakvietė už mažo staliuko į sofą, imdamas jos ranką.

— Jūs, nenuorama, vis neužmirštat savo juoko, — subarė ji.

— Man tai nėra juokai, ponja.

— Tikrai? — žiūrėjo į ją atidžiai, tiesiai į akis, rodėsi, drąsina savo šypseniu.

Morkūnas pasislinko arčiau, labiau

gniauzdamas jos ranką.

— Jūs, turbūt, kviesit mane savo kūrinių parodyti?

— Jei drįsiu...

— Kodėl ne? Juk toji siuvėja tokia patogi, būtinai pas ją suklelė užsisakysiu.

— Ponia, — jo keliai palietė ją. Papartienė staigiu judėsiu atsitraukė, dingso šypsnis ir akių drąsinantieji spinduliai, ledu padengdami veidą.

— Prašau, pone, paleiskit mano pirštus, — išplėšė ranką, suraukdama antakius.

— Ponia, aš nenorėjau jus užgauti.

— Vargas su vyrais, jie niekad nenori užgauti, net kai nemandagiai elgiasi.

— Aš turiu vieną pasiteisinimą — meilę.

— Mylit? Labai patogia įsimylėjot, ir vesti nereikia.

— Ponia!

— Turėkit kantrybės, paklauskite kartą ir manęs. Aš gi jūsų išpažinties klausiausi. Kartoju — patogia įsimylėjot: jokių pareigų, jokios atsakomybės, vieni malonumai. Kaip gaila, kad jūs neįsimylėjot, na, pavyzdžiui, į tą Jodelių giminaite, Kundrotaitę.

— Graži, pilna inteligencijos. Tik, žinoma, tas įsimylėjimas būtų surištas su tam tikrais pavojais, tam tikromis pareigomis.

Morkūnas nuleido galvą.

— Jūsų pasityčiojimas aštrus, kaip durklas. Manot, kad vesti bijau?

(B. d.)

SANTARIEČIŲ GYVENIME

Prieš tris savaites prisiminėme praeitį paskendusius Studentų Sąjungos lošines dienas. Užsimezgė tada ir tas dialektinis ryšys tarp santariečių ir ateitininkų, kurio dėka ateitininkai santariečius ir šiandien taip fascinuoja, kaip gerą Viduramžių šventąjį šėtonas...

Iš praktinės Studentų Sąjungoje veiklos kilusius santariečius jų kilmė dar ir dabar "į girią šaukia." Ateitininkai gimė iš ideologinės kovos visuomenėje — ir dar šiandien mėgsta, ypač agresyvumą žadinančių pasininko metu, pakovoti su... mirusiais 1911 m. oponentais, šviesininkai savo kilmę galėtų išvesti iš pogrindžio rezistencijos prieš okupantą ir vakarietiško egzistencializmo. Abu sąjūdžiai drienčiai, kaip skirtingų spalvų siūlai, iš susivijusio didžiųjų žmogaus problemų kamuolio. Bet santariečiai, savo organizacinę jaunystę praleido žaisdami kur kas menkesniu Studentų Sąjungos rinkimų kamuoliuku.

Tokia laikinos reikšmės tematika pagaliau pradėjo išsisepti. Tačiau su ja neišsiseptė Santara, nes organizacijai priklausę žmonės niekada nebuvo kaip kačiukai, akli bet kam, išskyrus kamuoliui, su kuriuo jie žaidė. Žmonės, kurie išaugo iš per siaurų rėmų, nešėsi su savimi ir organizacijos gyvybę.

Dvi yra kryptys, kuriomis plaukė santariečių evoliucija nuo grynai studentiško rinkiminio vieneto. Pirmoji buvo aktyvus jungimasis į Lietuvos laisvės ir lietuviškos gaivinimo aktualiuosius uždavinius. Jiems, o ne grynai organizaciniams rūpėsiams, dabar daugiausia ir jėgų atiduodama.

Antroji vedė į gilesnį žmogiškumą. Iš vienos pusės, intelektualiai kedenom žmogaus problemas. Pripažino tai net ir mums nedraugiškas ateitininkų komentatorius "Į Laisvę" 1956 m. 11 nr., prasižėdęs, kad nors šiaip studentų tarpe "problemų ne tik neiškoma, bet ir stačiai vengiama, ... santariečių grupė čia sudaro šviesią išimtį. Jie problemų ieško ir jas mielai bando spręsti." (20 psl.). Atsakymų dar jam, žinoma, jokių nesame suradę...

Iš kitos pusės: pradėdame patį organizacijoje pajusti tarp žmonių augantį reikšmingą santykį. Žmonės, kurie tik organizacijoje susitiko, pradeda vieni kitiems reikšti daugiau negu tik organizacijos nariai. Juos jungia tai, kuo jie drauge veikloje rūpinosi, ir bendros pastangos, iš kurių išaugo darbai. Bet nemažiau juos riša ir tai, ką vieni kitiems, kaip draugai, davė. Mes pradėjome rūpintis mūsų žmogumi ne vien per rinkimus.

Organizacinis įsipareigojimas — dvilypis daiktas. Kiekvienas santarietis turi žinoti, kas organizacijoje dedasi. Bet organizacija turi taip pat žinoti, kas su kiekvienu santariečiu dedasi. Iš nario lauktina, kad jis visada dalyvaudų veikloje, bet ir nariui užtikrinta, kad visada bus kas jo gyvenime dalyvauja, — kas jį prisimena, jam pagelbsti, paskolina, pagaliau, pinigų (jei tokiu kas kitas turi...).

Tokie paprasti ir nedeklamuoti dalykai sudaro organizacijos vidaus esmę. Jos įstatinių tikslų siekimu esmė pasirodo išorinė. Bet tokia išorinė veikla gali remtis tik stipriu žmogiškojo rūpestio savo nariais pagrindu.

Reikia mums šiandien "ne šiaudinio aktyvo", žinančio tik kad jie patys turi kiekvienam suvažiavime zulinėti kėdes, bet žmogiškojo aktyvo, kuris šildytų savo rūpesčių skyrus narius ir būdėtų, kad neužmigtų jų dvasia.

UŽGAVENIŲ LINKSMYBĖS

Akademinis Užgavėnių Balius, suruoštas Chicago's skyrus pasakutinį šeštadienį prieš gavėnią, praėjo nepaprastai pasisekimu. Balion skaitlingai atsilankė Chicago visuomenė ir ypač akade-

minis jaunimas. Western Ballroom didelė salė buvo patraukli ir spalvingai Dailios Juknevičiūtės dekoruotos liaudies motyvais. Suaukotą lietuviškų valgių bufetą pavyzdinčiai tvarkė Ilona Pakštaitė ir Vida Gaškaitė. Bare, pasipuošusiam mūsų liaudies posakiu "Kas per Užgavėnės gers vandenį, tą visus metus troškuls kankins", šeiminkavo Julius Lintakas. Jam ypač daug padėjo mielai sutikęs talkininkauti p. J. Grigaliūnas.

Programą išpildė Simo Velba'so baletų studijos mokinės: Birutė Barodicaitė, Roma Izokaitė, Aušrelė Druskytė, Rūta Grauzinytė ir Aurelija Balytė, akomponuojant p. Antanui Skriduliui. Trumpa programa buvo labai maloni ir publikai jaunasis baletininkas pakartotinai iššaukus į sceną, joms buvo įteiktos rožės. Ypač gili santariečių padėka priklauso p. Simui Velba'sui ir p. Antanui Skriduliui tiek daug su programa prisidėjusiems prie baliaus pasisekimo. Turime dėliaugtis, jog jie, šalia savo plačių kitų darbų lietuviškajame gyvenime, nepamiršta ir akademinio jaunimo. Programą pravedė R. Mieželis.

Programos gale buvo pagerbtos, prisegant po orchidėją, baliaus globėją visuomenininkė p. Ona Biežienė ir daugiausia atsakinga už baliaus pasisekimą dr. Antanina Mačiukienė. Dr. A. Mačiukienės globojančia ranka yra patyrusi visa studentija (ji yra išrinkta Lietuvių Studentų Sąjungos garbės narė), o ypač santariečiai. Gerbiamosioms rėmėjomis santariečiai nuosirdžiai dėkoja.

Puikią muziką davė "Amber-tones" orkestras, vadovaujamas p. Kožio. Jame taip pat groja skyrus valdybos narys Leonas Narbutis. Balion atsilankęs Užgavėnių žydas apdovanojo visus lietuviškomis baronkomis.

Vasario 16 d. Gimnazijos naujai pravestai paveikslų loterijai savo kūrinius paaukojo Chicago's Meno Instituto studentai Danutė Sakalauskaitė, Rita Šimanskaitė ir Kestutis Zapus. Loterija praėjo dideliu pasisekimu ir Vasario 16-sios Gimnazijai paskirta 120 dolerių.

Jaunimo Namams, statomiems Tėvų Jėzuitų, kuriuose bus lietuviška šeštadieninė mokykla, salės jaunimui bei kitiems lietuvių kultūriniais reikalams, skirtas Ramunų šokis davė 80 dolerių.

Santaros leidžiamos Kosto Ostrausko "Kanares" vajui paskirta 25 doleriai.

Prie įvairiausių darbų su atsidėjimu dirbo Rasa Betkauskaitė, Liudas Šmulkštys, Jonas Gibaitis, Giedrė Zauiniūtė, Rasa Gustaitytė, Lakštonė Betkauskaitė, Rita Šimanskaitė, Horstas Žibas, Lionė Liškūnaitė, Jonas Bagdonas, Dalia Modestavičiūtė, Rimgaudas Ališauskas, Dalia Lukšūnaitė, Algis Juškus, Rimas Vėžys, Aldona Gudaitytė, Bronius Juodelis, bei kiti skyrus nariai. Skyrus pirmininkas Ra-

mojus Vaitys tvarkė techniškiausius rengimo darbus, Gabrielius Gedvila informaciją.

Aidint paskutiniams muzikos garsams dalyvavusieji Akademiniame Užgavėnių Balioje skirstėsi geroje nuotaikoje, tikėdami vėl susitikti šauniame santariečių balioje. (aj)

Urbanos skyrus ruošiamame Santaros saskrydyje balandžio mėn. 27-28 dd. pagrindiniu kalbėtoju tema "Lietuviškumas Amerikoje", bus nuosirdus Amerikos lietuvių visuomenininkas Juozas Bachunas. Nekartą girde jome J. Bachuno trumpus sveikinimo ar atsiveikimo žodžius, šįkart turėsime malonumo išklauyti jo minčių klausimu, kuriam jis yra paskyręs visą savo gyvenimo veiklą.

Jaunimui surengtame Vasario 16 d. minėjime Chicagoje stipriausią kalbą pasakė Valdas Adamkavičius nagrinėdamas "Lietuvos laisvės atgavimo perspektyvas dabartinėje tarptautinėje plėtmėje." Jo žodis susilaukė visą eilę pertraukimų plėtimais. Turime pasidžiaugti jog jau ir jaunoji karta kreipia didesnį dėmesį į problemas, supančias mūsų pastangas prisidėti prie Lietuvos laisvės atgavimo. Minėjimo programa buvo įdomi ir įvairi, tačiau turėta gal per daug kalbėtojų.

Tikrai, jaunimo organizacijoms yra imanoma susitarti dėl vieno kalbėtojo, ką ateityje reiktų būtinai padaryti. Jaunimui skirtą minėjimą atidaryti visgi pritiktų jaunimo atstovams ir dr. Bajerčius gal bereikalo ejo konferuotojo pareigas...

Meninė programa buvo itin puiki. Jaunieji menininkai susilaukė pagrįstų aplodismentų.

Baltimorės skaučių Dainavos tunto tuntininkė paskirta veikli ps. Danutė Dulytė.

"Lithuanian Scout Activities" antras numeris išėjo iš spaudos. Leidinys skirtas kitų tautų skautų ir jų spaudos informavimui apie lietuvių skautus. Šį naudingą biuletenį redaguoja Leonas Sabaliūnas.

Dalia Modestavičiūtė išrinkta Illinois Universiteto Chicago's skyrus Navy Pier reprezentacinio lietuvių klubo "Lituanica" sekretore. Klubas aktyviai ruošiasi būsimam universiteto "open house", kurio metu ir lietuvių turės savo parodėlę.

Danguolė Čekaitė, darbšti studentijos veikėja bei gyvai besireiškianti lietuviškajame spauskintame žodyje, įsijungė į spaudos informavimo darbą santariečių reikalais.

Dr. A. Mačiukienė, miela Santaros bičiulė, trečiosios metinės knygos "Mintys ir Darbai" pasirodymo proga paaukojo 10 dol. Tai nebe pirmas kartas kai santariečiai patiria pagalbos iš nusipelnusios visuomenininkės.

Nepriklausomybės šventės bankete, surengtame Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos South Shore Country klube Chicagoje dalyvavo eilė santarie-

Danijos karinio laivyno instruktoriui, vienerankiui Ivar Westgaard, JAV laivyno liginės atstovas įteikė naują dirbtinę ranką, kuria jis paima duodamą bonką.

Ką dirba pasaulio lietuvių seimo rengėjai

P. L. B. Seimui rengti Organizacinis Komitetas, sudarytas praeitų metų rudenį New Yorke, savo veiklą plečia ir intensyvina. Iki šiol įvyko penki prezidiumo posėdžiai. Prezidiumą sudaro: Prel. J. Balkūnas — pirm., J. Šlepetys ir A. Ošlapas — vicepirmininkai, V. Vaitiekūnas — sekr. ir A. Trečiokas — išdininkas.

Organizacinio Komiteto pilnaties sudaro prezidiumas ir visų komisijų pirmininkai. Iki šiol įvyko penki pilnaties posėdžiai. Be to, turėta 3 prezidiumo pasitarimai su komisijomis.

Š. m. vasario 20 d. pilnaties posėdyje buvo galutinai priimta P. L. B. Seimo Konstitucija, kuri nusako Seimo tikslus, jo skaukimo tvarką ir atstovų rinkimo taisykles.

P. L. B. Seimo Organizacinis Komitetas jau yra gavęs penkis Seimo žymenio projektus. Netrukus tinkamiausias jų bus parinktas, pagamintas ir pradėtas platinti visose lietuvių kolonijose.

P. L. B. Seimas pareikalaus žymių išlaidų, kurioms telkti yra sudarytas Finansų Komitetas, A. Trečioko vadovybėje.

čią. Vakaras praėjo labai jaukioje nuotaikoje.

"New Yorko Santara" biuletenio vasario mėnesio numeris pasiekė New Yorko santariečius. Nors pagrindinis biuletenis skirtas skyrus narių informacijai, bet savo turiniu įdomūs visiems dalyvaujantiems jaunimo veikloje. Siame numeryje randame straipsniuką organizacijos pareigūnų klausimu, daug žinių iš santariečių ir studentijos gyvenimo, paraginimą santariečiams prenumeruoti lietuvišką spaudą, gan platų saskrydžio aprašymą ir kitų įvairumų. Biuletenio redakcijai ir administracijai sudaro net aštuoni New Yorko santariečiai. Tai gražus pavyzdys kaip galima daugiau jėgų įjungti į bendrą darbą.

V. Tysliavienės vadovaujama, kuri rūpinasi orkestro, salės ir kitais su koncertu susijusiais techniniais reikalais.

P. L. B. Seimo proga New Yorke įvyks reprezentacinė lietuvių dailininkų ir skulptorių paroda vienoje iš žymesnių New Yorko galerijų. Parodos rengimo komisijai pirmininkauja E. Kulbokienė, o nariais pakviesti Jasaitytė ir Salčius.

P. L. B. Seimo proga New Yorke rengiama ir plati Lietuvos pašto ženklų paroda, kurios surengimu rūpinasi New Yorko Lietuvių Filatelistų Draugija, Vl. Motūzo vadovybėje.

Lietuviškosios spaudos parodos rengimo komisijai pirmininkauja rašytojas J. Aistis. Parodoje numatoma pavaizduoti ne tik dabartinę lietuviškąją rašybą, bet ir jos istorinę raidą.

Seimo ūkiniais reikalais tvarkyti yra sudaryta ūkio komisija, kurios pirmininku yra dr. A. Skėrys.

P. L. B. Seimo informacijos reikalais rūpinasi Informacijos Komisija, kurios pirmininkui, kun. B. Mikalauskui išvykus, pakviestas St. Dzikas. Šios komisijos nariai reklamuos spaudoje seimo idėją ir leis periodinį biuletenį spaudai, per kurį visuomenė bus supažindinama su pasirengimų seimui eiga.

Informacijos Komisijon pasižadėjo įeiti šie laikraštinkai: Vl. Barčiauskas, E. Čekienė, K. Čerkeliūnas, A. Salčius, V. Gerveikas, P. Jurkus, S. Narkeliūnaitė, kun. J. Petrėnas ir A. Sodaitis.

Sporto šventę, kurioje dalyvaus geriausi lietuvių sportininkai iš viso pasaulio, įvyks seimo proga New Yorke. Rengimo Komisijai pirmininkauja A. Vakselis.

DIRVĄ UZSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

Kada džiovinimas yra patogus su penny-a-load GASO džiovintuvu

JOSU TEMPIMO DIENOS YRA BAIGTOS! Su paprastu rodyklės nustatymu yra visas sunkus darbas ir ilgos valandos skalbimo dienos pasibaigia. Jūsų gaso džiovintuvus padaro darbą — ne jį!

JOSU ŠVENTE PRASIDEDA! Jūs turėsite patogumą, apie kurį nesapnavot. Jūsų penny-a-load GASO džiovintuvus duoda jums laisvo laiko apsipirkti, praleisti su šeima, ar tikrai pailsėti.

JOSU RŪBŲ IŠEINA GYVI! Jie yra baltesni... šviesesni! Medžiagos būna minkštos ir malonios... išlaiko savo formą.

GASO DŽIOVINTUVAS KAINUOJA MAŽIAU — įstatyti... naudoti... ir išlaikyti. Jūs galite turėti vieną be įmokėjimo — paimkite 36 mėnesiams išsimokėti. Pamatykite šias garsias rūšis pas savo gaso prekybininką.

Hamilton • Kenmore • Maytag • Norge • Philco-Bendix • RCA-Whirlpool

If you live beyond our service lines, see your LP-Gas Dealer

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratęsdami Dirvos fondui aukas atsiunte:

Step. Matas, Cleveland	\$5.00
Itomlenskis M. Cleveland	 1.00
Rukuiza A., Berwyn	 2.00
Dargys Alf., Rochester	 2.00
Stulpinas St., E. Chicago	 1.00
Janukevičius T., Hartford	 1.00
Simonaitis B., Cicero	 1.00
Karecka K., Jamaica	 2.00
Stankevičius Ign., Cleveland	 1.00
Petravičius A., Toronto	 2.00
Linkus P., Edwardsburg	 1.00
Germanas K., St. Charles	 2.00
Lescinskas J., Detroit	 2.00
Maurušaitis A., Cleveland	 1.00
Baltrukonis L., Cleveland	 1.00
Patalauskas Alf., Detroit	 2.00
Morkūnas V., Cleveland	 1.00
Brass J., Cleveland	 2.00
Aleksandravičius P., Cleveland	 2.00
Sirusas J., Woodhaven	 1.00

Aukotojams tariame nuoširdų aciu.

WATERBURY

VEL NETEKOM BRANGAUS NARIO

Vasario mėn. 18 d. staiga ir netikėtai mirė Albina Kuzmickienė — Puodžiūnaitė, palikdama giliam nuliūdime savo vyrą Leoną, dvi sesutes ir du brolius, kitus gimines ir draugus.

Albina — Suvalkijos duktė. Ji, buvo gimusi 1921 m. balandžio mėn. 24 d. Sausininkų kaime, Bartininkų valsč., Vilkaviškio apskr., atvyko į šį kraštą 1951 m. rudenį. Prieš nepilnus tris metus sukurė šeimą. Pilna energijos, pasiryžimo ir įvairių planų ruošėsi gyventi ir būti naudinga. Deja, nelaimingoji mirtis ją išplėšė.

Sakoma, kad žmogaus gyvenimas vertas tiek, kiek jis padaro gera. Albina stengėsi visada būti naudinga. Ji giliai mylėjo savo Tėvynę, savo tautą ir kiekvieną jos atskirą narį. Dirbo, kiek pajėgė. Dar jaunutė Albina jau nuo 1937 m. Lietuvos šaulių Sąjungos eilėse. Priklausė 8 Rinktinei. Veiklī narė. Dalyvauja vietos šaulių kuopos ir parapijos choruose, nes puiki dainininkė. Ji ir teatro mėgėja. Dalyvauja įvairiuose teatrinuose pastatymuose aktorė. Ji ir galestingųjų seserų eilėse. 1937 m. baigė Greitosios Pagalbos Sanitarijos kursus, įsigydama galestingosios sesers vardą.

Albina, kaip ir tūkstančiai kitų lietuvių, 1944 metais, artėjant raudoniesiems, apleido savo gimtąjį kraštą ir išėjo tremtinio keliu. Ji praėjo tikrojo tremtinio kelią. Buvo patekusi į naciškąjį pragarą — Katovycų koncentracijos stovyklą, iš kur ir vilties neturėjo išeiti. Ištrūko tik karo aplinkybės susiklosčius: "išlaisvino" bolševikai, iš kurių ji pati išsilaisvino. Vėliau, patekusi vakarų Vokietijon, gyveno Wuertzburgo stovykloje. 1951 m. atvykusi į šį kraštą, apsigyveno Waterbury, kur ir surado amžinojo pailsio vietą. Didžiulė minia lietuvių palydėjo ją į amžinojo pailsio vietą.

Ilsėkis, Albina, laisvosios ir svingingosios šalies žemėlėje.

STUDENTŲ ŽINIAI

Rinkiminė Komisija susidedanti iš pirm. Ramūno Vanagūno, sekr. Aldonos Mogenytės ir narių Povilo Abeikio, Luio Kuzmarskio ir Skirmanto Radvilos skelbia LSS Centro Valdybos, Kontrolės Komisijos ir Garbės Teismo 1957-8 mokslo metams rinkimus.

Kandidatų siūlymo paskutinė data yra kovo 31 d., 12 valanda nakties. Ši data reiškia pašto antspaudą datą. Siūlant kandidatus, prašoma laikytis LSS JAV Centrinų Organų Rinkiminių Taisyklių.

Rinkiminės Komisijos adresas: A. Mogenytė, 1005 S. Lincoln Ave., LAR — 403, Urbana, Illinois.

LIETUVIAI PER LIETUVIUS — LIETUVIAMS!

DAINORA

49, THORNTON AVE., LONDON, W. 4

Telf. CHI 2107

SIUNČIA DOVANŲ SIUNTINĖLIUS LIETUVON IR SIBIRAN

IŠ EUROPOS

NEBRANGIAU kaip kiti, bet žymiai GREICIAU!

Medžiagos, avalynė, vaistai, laikrodžiai, baltiniai ir kit.

Ypatingai skubiam reikalui esant, užsakymai priimami telefonu Londone, CHI 2107.

Telefoniniai užsakymai automatiškai įrašomi plokštelėn, todėl negali įvykti klaidų.

ORO PAŠTO siuntiniai Lietuvą pasiekia per 10-15 dienų. Paprastu paštu 4-5 savaitės. Oro paštu 1 kilogramo persiuntimas kaštuoja 24 šilingai, arba 3 dol. 30 centų. Kiekvienas selantis klg. — 9 šilg., arba 1 dol 30 centų.

Pareikalavus, vaistai siunčiami pagal prisiųstą receptą.

Visi patarimai, paaiškinimai, kainoraščiai lietuvių kalboje siunčiami nemokamai. Kiekvienas siuntinys, įskaitant visas išlaidas, apdraudžiamas.

Įmokėjimai grąžinami, jei siuntinys dingtų.

Rašykite lietuviškai, atsakysime lietuviškai tą pačią dieną.

SENIAU IR DABAR

Florida ir floridiečiai

K. S. KARPIUS

Baltic Trio dainos

Šią žiemą tik nuvažiavus į Miami, bandėm susisiekti su draugais patirti ką lietuviai rengia įdomesnio, kur būtų galima sueiti ir pasimatyti. Pasitaikė, kad tą šeštadienį Lietuvių klubo salėje Baltic Trio rengė koncertą. Koncerto vakarą, salė buvo pripildyta. Dainininkės puikiai dainavo lietuviškai, latviškai ir estiškai — trijų tų tautų dainininkės, išmokusios viena kitos dainas. Iš viso apie 15 dainų.

Programa parengta sumaniai: lietuviškas dainas dainuojant vadovauja lietuvė, latviškas — latvė, estiškas — estė.

Antra programos dalis buvo ištraukų iš operų ir operėčių.

Pilna salė publikos ir entuziastiškas dainininkės plojimas rodė jų puikų dainavimą.

Kas sudaro tą Baltijos Trio? Ir man rūpėjo, nes 1953 metais esant Miami, kai tas trio rengėsi pirmą kartą dainuoti rengiamame Tautų Festivalyje Jurgio Washingtono gimimo dienos iškilinėms atžymėti, mes turėjome prieš pat festivalį išvažiuoti. Taip atsitiko ir pernai. Be to, pernai lietuvaitė dainininkė buvo susirgusi.

Pasikalbėjimas su Navickaitė-Karns

Baltijos Trio sudaro lietuvaitė Anita Navickaitė-Karns (Karnavičienė), kuri ir dainas moko ir vadovauja; latvė Amalija Petersone ir estė Meeta Sepp. Antra latvė, dainininkės sesuo Tekla, joms akompanuoja. Jos visos yra tremtinės.

Po koncerto į kelintą dieną apsilankėm pas lietuvaitę Anitą Karns ir jos motiną, Oną Navickienę, kuri turi kelių kambarių vilą Miami Beach miesto puosnėje dalyje. Anitą Karns įdomi dar tuo, kad ją pažinojo iš Lietuvos mano žmona kai jos susitiko Kaune Olimpijadose metu 1938 metais ir nuo to laiko pažinti palaikė.

Anita Navickaitė, gimusi Chicagoje, Northwestern Universitete baigusi piano mokytojos mokslą, 1938 m. su kitais Amerikos lietuviais vykusį į Lietuvą ir po visų iškilnių Kauno konservatorijoje studijavo smuiko muziką. Lietuvoje ji išgyveno pustrėčių metų. Tuo laikotarpiu apsivedė su komp. Jurgio karnavičiaus sūnum Jurgiu, pianistu.

Bolševikams užpuolus Lietuvą, ji kaip Amerikos pilietė su kitais amerikiečiais raginama aplėisti Lietuvą, išsirengę grįžti Amerikon. Jos vyras greitomis nebuvo pasirošęs Lietuvą aplėisti. Tikint, kad jis galės vėliau išvažiuoti, jiedu persiskyrė. Bet jam į Ameriką atvažiuoti galimybės užsidarė. Ji žino, kad jis gyvas ir tebėra Kaune.

Ji parvykus į Chicago, sutrumpino pavardę į Karns. Ten daravosi su Pirmyn chorą, koncertavo per radiją, savą laiką laimėjo piano konkursuose. Chicagoje taipgi darbuojasi jos sesuo Stefanija, pianistė.

Apsigyvena Floridoje

Tėvas Navickas mirė Chicagoje 1940 metais. Ponia Navickienė išsipardavė Chicagoje ir kadangi jai patiko Florida atsikėlė į Miami Beach gyventi ir verstis vilos bizniu. Anita turi piano studiją, uždariau piano pamokomis.

Ji randa laiko ir pasižavinti moko ir vadovauja Miami lietuvių chorą, kuris dainuoja Vasario 16-tos paminėjimuose, ir šiaip kas pakviečia. Ji savo pastangomis išlaiko tą Baltijos Trio. Tą jų grupę kviečiama ir dažnai dainuoja amerikiečių didelių organizacijų rengimuose. Kviečiamas giedoti kai kuriose bažnyčiose.

Jų balsai — sopranas, mezzo

sopranas ir altas. Estė dainininkė ištėkėjusi už žymaus esto rašytojo, Arnold Sepp. Jo dėdė žinomas estų kompozitorius paruošia joms estiškas dainas. Sunaikiau su lietuviškais ir latviškais dainomis. Anita prašė pabrėžti spaudoje, jei kurie lietuviai kompozitoriai turi tinkamų tiems balsams dainų, jai pasiųsti (1777 Meridian Ave., Miami Beach, Fla.).

Jos lietuvių choras susideda daugiausia iš senosios kartos lietuvių dainininkų, kurie daugumoje tik žiemą į Miami atvažiuoja, susieina, pasilavina, ir Lietuvos Nepriklausomybės dienos programą išpildo. Ji mėgiama solistė tokiose iškilinėse.

Gauna pakvietimus kitur

Anita pasakoja, kad jų trio gauna pakvietimus iš mūsų šiaurės kolonijų ir iš Kanados ten koncertuoti. Deja, sako, sunku su laiku. Jos kitos draugės turi savo tarnybas, sunku toliau išvažiuoti. O tikrai būtų malonu jas pamatyti ir girdėti ir Clevelande, ir Chicagoje, ir Toronte ir kitur.

Ji sako, gera būtų pasikeisti artistais vienoms kolonijoms su kitoms. Ir, sako, būtų naudinga, jeigu susidarytų sponorių grupės. Ji numačius Miami kolonijai pakviesti per sezoną po vieną kitą žymesnį artistą iš šiaurės. Vykdydama savo sumanymą, jau parkvietė dainuoti Jonuškaitę-Zaunienę vasario pabaigoje.

Iš Chicago laukia Anita yra artimos draugės su garsia Ieva Paulekiute-Rockefelleriene, kuri ir dabar palaiko ryšius su Anita, lankydamasi jų namuose kai į Floridą atvažiuoja.

Ponia Ona Navickienė kartu su Anita 1938 metais lankėsi Lietuvoje. Ji kilus iš Vaskonių k., Naujamiesčio par., Panevėžio apskr., iš tėvų Jutelačių. Amerikon atvyko 1907 metais į Hammond, Ind., iš ten persikėlė į Chicago. Ten susipažino ir ištėkėjo

SKAUTAI

PAGARBA SENAJAM SKAUTUI

(sks) Didžiausias Amerikos iliustruotas žurnalas "LIFE" paskutiniajame Nr. skyrė savo puslapius pasaulio skautybės įkūrėjo Lordo Baden-Powellio 100-jam gimtadieniui. Tą gimtadienį skautija šventė tiek tyliose Britanijos bažnyčiuose, tiek ir Afrikos platybėse. "LIFE" spausdina nuotrauką, kurioje anglų skautės bei skautai gieda giesmę Baden-Powellio atminčiai Char-

terhouse mokykloje, kurią jie pradėjo lankyti 1870 m. Prieš 50 m. tas dydis vyras Brownsea saloje (anglų kanale) surengė pirmąją stovyklą, kuri davusi pradžią skautybei. Westminsterio pulk. J. S. Wilson padėjo vainiką prie B.-P. lentos, o tose iškilinėse dalyvavo vienas iš 20-ties stovyklautojų Brownsea saloje.

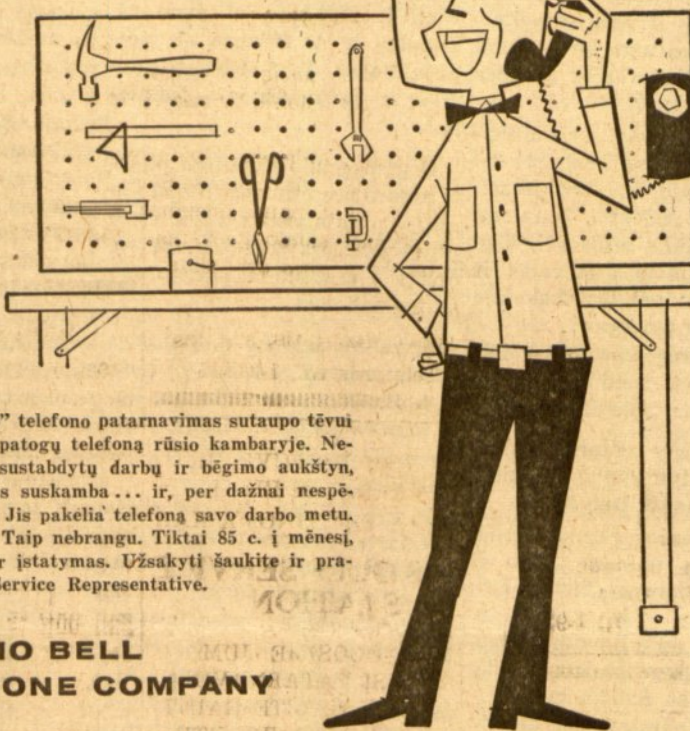
"LIFE" spausdina nuotrauką iš Afrikos, kur Kenijoje palaidotas B.-P. Ten skautai prie jo kapo atėjo su apvaliu skydu: kraštas apvestas draugovių ženklais, o viduryje skautiška fetra. Tas skydas vaizdavo skautiškąjį kelionės ženklą — "nuėjau namo". Kitos nuotraukos vaizduoja įvairius B.-P. prasmingo gyvenimo įvykius. Vienur jam įteikia Prancūzų Garbės Legiono ordiną, kitur jis 13/18 husarų pulko pulkininko uniformoje, tai vėl tarp

už Viktoro Navicko. Jis buvo gimęs Papilėje, šiaulių apskr. Amerikon atvyko 1905 metais. Kiek dirbęs dirbtuvėse, vėliau ėmėsi biznio ir taip prisigyveno ir galėjo išleisti dukteris į mokslus. (B. d.)

"NAUJO VAIZDO" telefono patarnavimas reiškia

DAUGIAU PATOGUMO

TĖVUI

"Naujo vaizdo" telefono patarnavimas sutaupo tėvui širdį įrengus patogų telefoną rūsio kambaryje. Nebus daugiau sustabdytų darbų ir bėgimo aukštyn, kada telefonas suskamba... ir, per dažnai nespėjant atsakyti. Jis pakelia telefoną savo darbo metu. Taip patogiu. Taip nebrangu. Tikrai 85 c. į mėnesį, plus taksai ir įstatymas. Užsakyti šaukite ir prašykite savo Service Representative.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

Mes duodam ir keičiam Eagle Stamps

the MAY co's BASEMENT store

1800 vyrams garsių

„No Fade“

Ilgom rankovėm Sporto marškiniai

Pirmos rūšies, bet kaikurie nereguliarūs

2.95 3.95 ir 4.95 vertės

1.99

Garsūs No-Fade ilgom rankovėm marškiniai iš puikios cotton ar rayons, plaids, checks ar stripes. Kaikurie turi IVY League stilių. Mazi, vidutiniai, dideli ir ekstra dideli dydžiai. Parduodami visame krašte aukštesnėm kainom!

The May Co.'s Basement Men's Furnishings Department

Visi važiuoja

IEIKITE — IŠVAŽIUOKITE

Nėra nepatenkintų

GREITAS FINANSAVIMAS! Lengvi mėnesiniai išsimokėjimai tinkami jūsų biudžetui. Zemas \$25.00 įmokėjimas. Nėra skirtumo ar jūs esate Clevelande 1 metus — 6 mėnesius ar vieną dieną. Įsitikinkite. Ateikite ir pabandykite. Įmainymai imami. Kredito aplikacijos priimamos per telefoną.

'51 Chevrolet 4-door	\$295	'55 Olds '98' 4-door hardtop ..	\$2,495
'53 Chevrolet 4-door	\$795	'55 Ford Thunderbird	\$2,295
'52 Packard 2-door	\$595	'51 Chevrolet hardtop	\$395
'50 Chrysler 4-door	\$99	'54 Dodge sedan	\$1,195
'50 Chevrolet 4-door	\$99	'54 Buick hardtop	\$1,695
'50 Buick 4-door	\$99	'56 Mercury hardtop	\$2,395
'51 Ford station wagon	\$295	'55 Buick Century hardtop ..	\$1,995
'53 Buick 4-door	\$995	'50 Olds 4-door	\$99
'53 Buick station wagon ..	\$1,295	'52 Mercury hardtop	\$895
'54 Buick station wagon ..	\$1,595	'53 Chrysler Windsor	\$995
'53 Ford station wagon ..	\$895	'53 Ford hardtop	\$1,095
'54 Buick 4-door	\$1,395	'53 Buick hardtop Riviera ..	\$1,095
'52 Pontiac Catalina	\$795	'51 Dodge club coupe	\$295
'53 Olds 2-door '88'	\$1,095	'55 Pontiac hardtop	\$1,795
'53 Buick 4-door	\$895	'50 Mercury sedan	\$495
'53 Cadillac '62' 4-door ..	\$1,795	'57 Ford Victoria, used	\$2,595
'53 Lincoln Capri hardtop ..	\$1,295	'52 Ford 4-door V-8	\$895
'51 Buick hardtop	\$395	'55 Buick Super Reiviera ..	\$1,795
		'53 Chrysler N. Y. hardtop ..	\$1,295

150 MAŠINŲ PASIRINKIMAS

LARRY SKALL

7800 EUCLID

EX 1-6220

tybės 50 m. ir Lordo B.-P. 100 m. gimimo sukaktis, LSB jūrų skautų šakos 35 m. sukaktis ir 1958 m. ateinanti Lietuvos skautybės 40 m. sukaktis. Šv. Jurgio — Skautų Kankinių Diena minima drauge su Seserijos vienetais. Duodama labai naudingų instrukcijų šios vasaros stovyklų planingam pravedimui.

LSB Vadija pagal pernykštį LSS Tarybos nutarimą (IX. 1) savo kadenciją baigianti 1957 m. lapkr. 1 d. Numatoma pradėti rinkimus tokiu laiku, kad naujasis Vyriausiasis Skautininkas turėtų laiko sudaryti Vadijai iki lapkr. 1 d. Galutinė data bus nustatyta Pirmijos. Vadovai skatinami pagalvoti apie kandidatus. Rinkimuose dalyvaus tik nario mokesčius apsimokėję vadovai už visą šios Vadijos kadencijos laikotarpį.

ROŽĖS BALSINGIEMS VYRAMS

(sks) Kovo 2 d. Brooklyne, N. Y. skautų vyčių oktetą koncertas puikiai pavyko. Svečių sulaukta per 400, daugiausia jaunimas. Koncertą atidarė Tauro tuntininkas psktn. R. Kezys. Programą vedė akt. V. Žukauskas, kurio nuotaikingas humoras puikiai papildė koncertą, nepalikdamas tuščių tarpų tarp dainų. Solo padainavo oktetą antrasis bosas Leonas Ralys. Programai pasibaigus, Danutė Kezytė Neringos skaučių v-jos vardu oktetą dalyvius apdovanojo raudonomis rožėmis. Oktetą penkmečio sukakties proga sveikino ir dovanas įteikė N. Y. skautų tėvų-rėmėjų k-tas ir Angelių Karalienės parapijos choras su vargoninku.

S P O R T A S

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

7-JŲ SPORTINIŲ ŽAIDYNIŲ REIKALU

7-jų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių reikalu I-o rato varžybų reikalu papildomai skelbiama:

1. FASK-to nutarimu, 7-jų Sportinių Žaidynių I-o rato varžybas vykdys Kanados Sporto Apygardos Komitetas, š. m. balandžio 27-28 d., Toronte.

2. Žaidynių programa:

- a) krepšinis vyrams, moterims, jauniams ir jauničiams(!)
- b) tinklinis vyrams ir moterims,
- c) stalo tenisas vyrams ir moterims — komandinės ir individualinės varžybos; jauniams ir mertaitemis — tik individualinės vienetų varžybos,
- d) šachmatai — komandinės varžybos ant 5 lentų.

3. Jaunių gimimo datos riba krepšinyje — 1938 m. sausio 1 d., jaunių ir mergaičių stalo tenise — 1939 m. sausio 1 d. Jaunučių gimimo datos riba yra 1942 m. sausio 1 d.

4. Žaidynėse gali dalyvauti per atitinkamas sporto apygardas FASK-te registruoti sporto vienetai bei paskiri sportininkai, neprasižengę sportinės drausmės nuostatomis ir pagal FASK-to nustatytą tvarką kvalifikavęsi iš apygardinių pirmenybių.

5. Dalyvių skaičius paskirose šakose yra apribojamas sekančiais: vyrų krepšinio ir vyrų bei moterų komandinio stalo teniso — po 8 komandas; jaunių ir mo-

terų krepšinio bei vyrų ir moterų tinklinio — po 6 komandas; jaunučių krepšinio — 4 komandos. Individualinėse stalo teniso varžybose bei šachmatuose dalyvių skaičius neapribojamas.

FASK-tas nustato dalyvių kontingentą kiekvienai sporto apygardai paskirose šakose pagal apygardinių pirmenybių dalyvių gausumą bei jų sportinį lygį.

6. Dalyvių registracija atliekama užpildant atitinkamus registracijos lapus, kurie kartu su smulksnėmis informacijomis išsiuntinėjami visiems sporto klubams.

Registracijos adresas: Kanados Sporto Apygarda, c/o V. Štuikys, 56 Mountview Ave., Toronte, Ont.

Registracijos terminas: š. m. balandžio 6 d.

7. Smulkūs Žaidynių nuostatai galima įsigyti FASK-te prisijunčiant 18 c. pašto ženklų pavidale (tinka ir Kanados ženklai). Patartinama sportininkams nuostatus įsigyti asmeniškai.

FASK-to adresas: A. Bielskus, 12700 Speedway-Overlook St., E. Cleveland 12, Ohio.

8. Moterų krepšinis bus žaidžiamas vyrų taisyklėmis (5 žaidėjos aikštėje).

Ar jau

įstojai į

VILTIES

draugiją?

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDerson
1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Bepigu dabar, kada tiek išmokslintų žmonių!

(Generalinio Konsulo J. Budrio kalba Hartforde, pasakyta kovo 3 d., minint Tėvynės Mylėtojų Draugijos 60 metų sukaktį)

Man buvo labai malonu, priimti Jūsų kvietimą į šį Tėvynės Mylėtojų Draugijos jubiliejų.

Persikelkime į anuos laikus, prieš Draugijai įsisteigiant. Tuo metu Lietuva, kaip nepriklausoma valstybė, neegzistavo. Atvykstantis imigrantas lietuvius Amerikos įstaigos registravo kaip atvykusius iš Rusijos. Atvykusieji buvo katalikai ir pirmas ryšis, kurį jie sudarė, sudarė su Bažnyčia.

Jie surasdavo lenkų bažnyčią, kaip sau artimiausią. Stebėtina, kad tokiose nepalankiose sąlygose Amerikos lietuviai ne tik išlaikė savo tautiškumą, ne tik pradėjo kurti savo parapijas ir draugiją, bet sustiprėjo tiek, kad ryžosi padėti savo senajai Tėvynei. Kūrėsi gausios draugijos, vėliau ir sava spauda.

Patys lietuviai, susipažinę su Amerikos gyvenimu, pamatė, kad milžinišką skirtumą tarp laisvės čia ir savo buvusio gyvenimo "po Čaru".

Kurdami čia lietuvių kolonijas, jie kūrė lyg naują Lietuvą, kokią jie norėtų matyti ir savo gimtinėje už Okeano, kurioje liko jų tėvai ir artimieji.

Lietuviai Amerikoje tuo metu turėjo savo spaudą ir vieną kitą knygą. Spauda, knygos, paskaitos, vaidinimai, bendravimas savo tarpe, gerai išlaikė lietuvių, tuo tarpu kai jų senojoje Tėvyneje savoji spauda vis dar buvo uždrausta.

Čia tai ir kilo mintis padėti Lietuvai knygomis.

1896 metais "Vienybė Lietuvių" Tamas Astramskas iš Minersville, mažo Pensilvanijos miestelio gyventojas, atspaudė straipsnį "Selpkime tėvynai".

Jame jis ragino Amerikos lietuvių siųsti Lietuvos jaunomenei lietuviškas knygas ir pats padarė pavyzdį pasiųsdamas redakcijai kelet knygų, kurias "Vienybė" per Tilžę paskyrė į Marijampolę, tada dar žinoma kaip Starapolė, arba Senapolis.

Bepigu dabar veikti, kada yra tiek išmokslintų žmonių. Anais laikais iškilę veikėjai buvo savamoksliai, bet turėjo ngarkaulį, stiprią valią, nugalėdavo sunkumus ir pasiekdavo užsibrėžtą tikslą. Toks turėjo būti ir Tamas Astramskas.

Štai "Vienybė Lietuvių" praneša iš 1896 metų, kad jis jau tada ruošė ateivių istoriją ir skaitė paskaitą, kurioje įrodinėjo, jog lietuvių imigracija prasidėjo prieš 206 metus.

Į Tamo Astramsko paraginimą atsiliepė Izidorius Griešius iš Union City, Conn., pilnai tai idėjai pritardamas. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sekretorius Jurgis Kazakevičius ne tik pritarė, bet ir iškėlė mintį, kad reikia tvirti Tėvynės Mylėtojų Draugiją, apsidedant nario mokesčiu po 5 centus mėnesiui. Ir tam reikalui siūnia 60 centų. Astramskas užsidedė ta idėja ir pranešė, kad Minersville Labdaringa Draugija prisideda prie to sumanymo su 2 dol. 80 c.

Astramskas įsteigė Minersville pirmą tos dar neegzistuojančios Draugijos kuopą ir ragino steigti kitur.

Idomi ir ano meto lietuvių kalba. Pavyzdžiui, Astramskas, nurodydamas Tėvynės Mylėtojų Draugijos tikslus siūlo spausdinti knygeles ir jas nemokamai

dalinti, kad broliai Lietuvoje jas skaitydami susiprastų, būtų tobulesni, ir "išprotėtų". Pirmieji devyni nariai sudėjo viso 5 dol. 80 c.

Greit prisidėjo Minersville dar 10 narių, o Plymouth, Pa., tame lopšy, kur buvo S.L.A. centras ir "Vienybė Lietuvių", susitvėrė kita Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuopa su 8 nariais.

Matydami visuomenės pritarmą, bet Draugijai stingant pinigų, P. Mikolainis paskolina 20 dol., kiti trys po 10 dol. ir pakrikusi Blaivybės Draugija Plymouth pveda savo išdą 25 dol. Tokiu būdu dar 1896 m. buvo įsteigta Tėvynės Mylėtojų Draugija ir išrinkta pirmoji Centro Valdyba: J. Kazakevičius, pirmininkas; P. Mikolainis — sekretorius ir J. Maliauskas — išdinininkas.

Išdo stovis, nors ir iš lėto, bet vis gerėjo. Draugija 1897 m. išleido pirmą 100 pusl. knygą "Kęstutis" ir dar turėjo kasoje apie 200 dol.

Jauna Draugija ištiko smūgis. Jos išdinininkas, kuris kartu buvo ir Lietuvių Susivienijimo Amerikoje išdinininkas, J. Miliauskas, tragiškai žuvo. Ir Tėvynės Mylėtojų Draugijos išdas žuvo kartu su juo. Į spaustuvę buvo atiduota antroji knyga, bet dar neapmokėta. Daugelis narių numojė ranka ir išstojo iš Draugijos.

Jau buvo manoma, kad taip gražiai pradėtas darbas žus. Bet atsirado ir patriotų, kurie neporėjo tokios užbaigos.

Iš kur gauti pinigų ne tik tolimesniems leidiniams, bet ir išpirkti iš spaustuvės tą antrą knygą? Keli žmonės šoko padėti gelbėti, jų tarpe M. Paltanavičius. Jis tik ką buvo pagaminęs įmantrų sieninį laikrodį ir padovanavo jį Draugijai, kuri jį atidavė loterijai. Laikrodis turėjo būti tikrai nepaprastas, nes Draugija gavo už jį 204 dol. pelno, kas grąžino visą nuostolį su kaupu.

Pasisekimas žmones patraukia. Ir štai Draugija apleidusi ir pradėjo grįžti. Dvi draugijos prisidėjo su didesniu aukom, Minersville moterys irgi paagitavo ir padidino išdą.

Pasirodžiusi antroji knyga sukelė tarp lietuvių Amerikoje entuziazmą. Pritarimas ir Tėvynės Mylėtojų Draugijos populiarumą augo. Iki 1905 metų buvo išleista 12 knygų, viso 50 tūkstančių egzempliorių, kurių 16,560

egz. buvo pasiūsta Tilžės su pavedimu knugnešiams nešti į Lietuvą.

1904 m. lapkričio 27 d. metiniame susirinkime pirmininku buvo išrinktas jau paminėtas Paltanavičius, išdinininku J. Naujokas.

Idomu čia paminėti išdinininko asmenį. Atvyko iš Lietuvos du broliai, lietuviškiausia pavarde: Naujokas. Jie pradėjo gaminti cigarus. Ir neblogai vertėsi. Buvo aktyvūs lietuvių veikėjai. Ir tik mirus J. Naujokui — išdinininkui, jį laidojant buvo sužinota, kad abu broliai buvo Lietuvos žydai.

1904 metais Lietuvoje buvo atšauktas spaudos draudimas. Tuo metu JAV veikė 79 Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuopos. Ir stauga Draugija pradėjo irti. Bet priežastimi buvo ne spaudos draudimo atšaukimas — ji buvo kur kitur.

Jau jos kūrėjai, norėdami pritraukti į Draugiją visus patriotas, siekė ją išlaikyti apolitinę, jos svarbiausias tikslas buvo plėsti kultūrą. Tą savo idėją jie gynė kiek tik galėdami visą laiką, bet srovinių grupių vadai norėjo ją paglemžti kiekvienas savo tikslams.

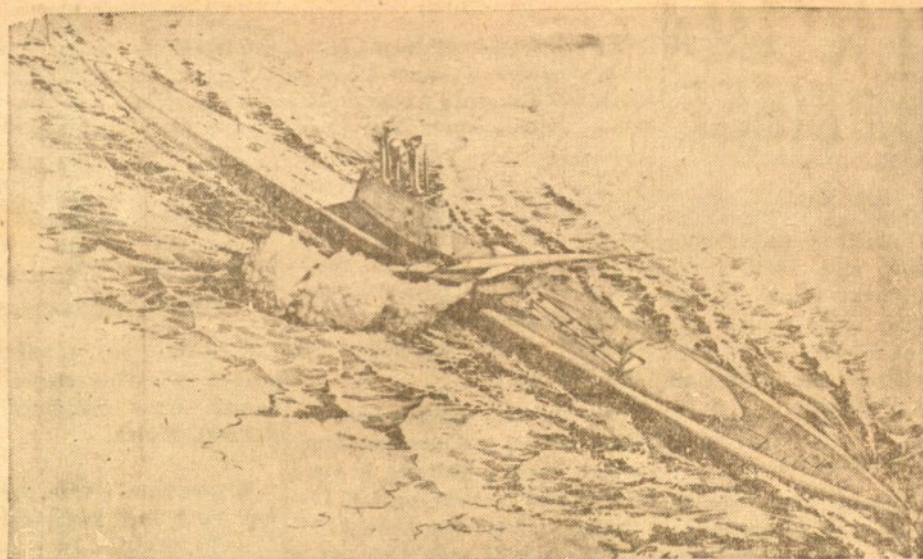
Keista, bet 1905 metų įvykiai Rusijoje atsiliepė Amerikoje ir socialistinis elementas suaktyvėjo ir panorėjo užvaldyti Draugiją, kad leistų "progresyvas" knygas. Žmonės tam nepritarė, bet nenorėdami įsivelti į kovą, šalinosi nuo Draugijos ir taip iš 79 kuopų liko tik 3 veiklesnės.

Tame kovos periode pasikeitė ir Draugijos leidiniai: išleido pigių, agitacinių brošiūrų, kaip: "Iš istorijos kaimiečių kovos su ponais", "Revoliuciją" ir kitas panašaus turinio.

Kaip ir per pirmąjį Draugijos smukimą, taip ir dabar, atsirado žmonių su iniciatyva, kurie ryžosi gelbėti padėtį. Viena iš trijų likusių kuopų 1907 metais pasiūlė jau beveik neegzistuojančios Draugijos pirmininku Bronių K. Balutį. Kitos dvi kuopos pritarė tai kandidatūrai.

Draugijos iniciatorius, jau senas žmogus, Astramskas, kad ir sveikino naują pirmininką, bet pasakė: netikiau į jos atgijimą, o Draugijos istorikas užrašė: naujas pirmininkas gavo Draugiją be narių ir su tuščiu išdu.

Bronius Balutis, jaunas, bet jau plačiai pasireiškęs visuomeninėje veikloje, pasinaudojo ateinančia 1908 m. Dr. V. Kudirkos

Naujo povandeninio laivo apginkluoto raketomis, projektas. Jis turi 346 pėdas ilgio ir jį stato Westinghouse Electric bendrovė.

VAKARIEČIŲ KARIUOMENĖS JĖGA GERIAUSIA KALBA SU MASKVA

Prieš kelias savaites Vakarų valstybės davė tiek daug kariuomenę lieciančių žinių, kurių nebuvo davusios nuo užsibaigimo karų Korėjoje ir Indokinijoje. Topsis įvairių pasaulio valstybių sostinių žiniomis, laikraščių skaitytojai, radijo klausytojai ir televizijos žiūrovai buvo tiesiog nustebinti.

Didžiausiu nusistebėjimu pasaulis išklaušė britų gynybos ministerio P. Sandys kalbos parlamente, kuris pranešė, kad po antrojo pasaulinio karo sovietai užėmė vokiečių raketų dirbtuves ir toje srityje prityrusius

davo arba liko tik poiperiuje. Bet štai 1947-48 metais pradedo vėl trečią kartą atnaujinti mas ir kilimas. Tai buvo Walter M. Chase - Čekausko pastangos. 1948 m. Bostone seime išrenkamas Walter M. Chase Draugijos pirmininku, kaip jos gaivintojas. Jo pirmininkavimo metu Tėvynės Mylėtojų Draugija sustiprėjo, paminėjo 50 metų Dr. Vinco Kudirkos mirties sukaktį. Jis jau buvo 40 metų Tėvynės Mylėtojų Draugijos narys. Jo įtaka paveikė naujuosius ateivius lietuvių, kurie įstojo į suaktyvintą Draugiją. Nors Walter M. Chase 1952 m. Baltimores seime atsisakė nuo pirmininko pareigų, bet jis aktyviai dirbo ir dirba.

Paskutinis Tėvynės Mylėtojų Draugijos leidinys yra "Lietuvos istorija", dr. Sruogienės parašyta. Ir užsimota kita didelė veikala išleisti "Lietuvos žemių" apyrašymą. Šiuo metu Draugija vėl priskaito 27 skyrius su virš 750 narių.

Baigiant tenka dar pasakyti, jog Tėvynės Mylėtojų Draugija vėl grįžo į tą padėtį, kaip ir jos atgimimo metais: okupuotoje Lietuvoje nebus leidžiamos nesuklastuotos istorinės knygos. Ten iš viso nėra patriotinių knygų.

To neatlikis ir privačios leidyklos laisvajame pasaulyje, nes tokie leidiniai nepelningi. Taigi, tai spraga užpildyti ir tenka Tėvynės Mylėtojų Draugijai. Noriu tikėti, kad mūsų visuomenė pritarš tam uždaviniui, stiegs Draugijos skyrius ir skaitlingai įstos į Draugiją, duosniai jai aukos, kad jos sumanymai būtų įgyvendinti.

vokiečių mokslininkus privertė dirbti jiems. Daug pagrindo yra prileisti, kad sovietai V-2 raketą pagerino — į ją įmontavo atominių užtaisų.

Tolimesnėje kalboje min. Sandys nupasakojo apie atominio karo baisenybes ir sovietinių atominių raketų grėsmę britų miestams.

Baigdamas savo kalbą min. Sandys pabrėžė, kad taikos išlaikymas priklauso nuo tokio pat staigaus naikinamojo atsilyginimo prieš užpuolėją.

Atrodo, kad pasaulis jau atsidūrė tokioje padėtyje, iš kurio jokios pastangos, pasiūlymai ir net "didžiųjų" konferencijos nebėgi sudaryti Vakarų su Rytų jokių artimesnių, tikslingesnių santykių. Visas skubias ir pavojingas Europos ir likusiojo pasaulio problemas Maskva atidėjo tyčia, kad tik išloštų sau reikalingą laiką ir kad vokiečių mokslininkai galėtų per tą laiką patobulinti raketą su pritaikytais atominiais užtaisais, su kuriomis ji mano bandyti pažaisti prieš vakarų pasaulį.

Už mūsų pasaulio likimą, atsakomieji vakarų valstybių asmenys jau senai žinojo apie Kremliaus ruošimąsi, kuris bankrutuodamas ideologiniai, norėdamas gelbėti savo imperiją nuo visiško sugriuvimo, turi tik vienintėlę išeitį — pavartoti jėgą. Ir vakarai griebė, skubios aktyvios gynybos.

Vyriausias Atlanto Pakto valstybių kariuomenės vadas gener. Lauris Norstad pareiškė, kad visa jo žinioje esanti kariuomenė bus aprūpinta naujo tipo ginklais — atominiais.

Kaip iš anksčiau žinome, kad

tokiais ginklais buvo aprūpinta tik JAV kariuomenė ir tik savo teritorijoje esanti.

Su tais ginklais pradėtas NATO kariuomenės apmokymas ir kita informacija, kad tų ginklų sandėliai yra Prancūzijoje, mums užtektinai pasako, kad iš bolševikų pusės grėsiančio pavojaus akivaizdoje, tų baisių ginklų pritraukimas į artimesnius terenus, yra aiškus nusistatymas kiekvieną sovietų užpuolimą staigiai atremti.

Min. Sandys pareiškė, kad D. Britanijos kariuomenės bus aprūpinta vairuojamomis raketomis ir naujoviškais atominiais ginklais, o tuo pačiu laiku paskelbė Washingtonas, kad Baltieji Rūmai painformavo Kongresą, jog numatyta statyti priešatominės sleptuves ir tam tikslui bus išleista nuo 20 iki 40 milijardų dol.

Iš visų tų nepaprastų informacijų aiškėja, kad prieš baisiuosius Maskvos pasiruošimus Vakarų pasaulis nesnaudžia ir perėjo į aktyvią gynybą.

Pranešdami apie tai, ko galima tikėtis iš Maskvos, vakariečiai atidengė savo strategiją į Europos ir viso laisvo pasaulio būsimų gynybų rankas atidavė naujoviškiausius ginklus.

O Maskvoje visą laiką domiuoja jai mintis ir galutinis tikslas — užkariauti visą pasaulį.

Turėkime viltį, kad su kitomis vakarų valstybėmis Washingtono sutartinas ir staigus sprendimas pereiti prie mūsų pasaulio aktyvios gynybos, Kremliaus valdovus prablaivins, nes pamatys, kad kiekvieną jų pradėtą avantiūrą gali būti sutramdyti vakariečių ginklais. Vienintelė kalba, kuria galima susikalbėti su Maskvos imperialistais yra gerai ginkluota vakariečių kariuomenės jėga.

K. M. J. Šarūnas

"Lietuvos nepriklausomybės kovoje dalyvaujame per Lietuvos Nepriklausomybės Fondą".

Jos darbas lėšomis remiamas per

Lietuvos Nepriklausomybės Tarką, iš LAS, LLKS, LRS ir LTS bendros deklaracijos.

— — — — —

LNF adresas:
LNF, c/o Mr. K. Siliūnas,
135 — 34 Franklin Ave.,
Flushing, N. Y.

Mielam Kolegai

DR. BR. DIRMEIKIUI,

šeimai ir giminėms, jo broliui mirus, širdingą užuojautą reiškia

Lietuvių Tautinis Akademins
Sambūris Čikagoje

Mielam Kolegai

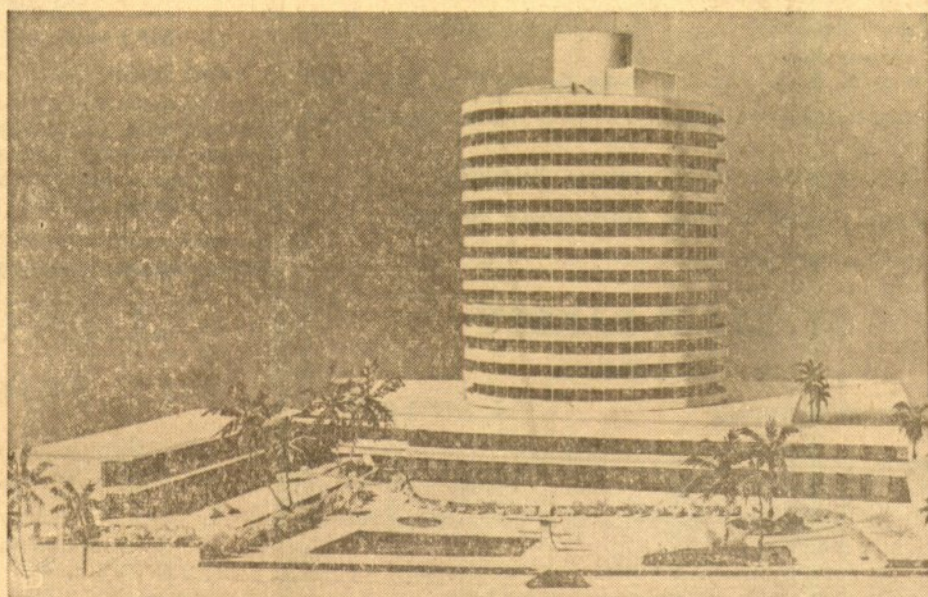
JONUI DAŠKUI-DAŠKEVIČIUI,

Korp! Neo Lithuania filisteriui mirus, šeimai ir gimnėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvių Tautinis Akademins
Sambūris Čikagoje

A. A.

DIDŽIAI SUJAUDINTI MIELOJO PRIETELIAUS
JONO DAŠKAUS-DAŠKEVIČIAUS,
MIRTIMI, JO ŽMONAI ONAI IR DUKRELEI STASEI
REIŠKIA GILIAUSIĄ IR NUOŠIRDŽIAUSIĄ UŽUOJAUTĄ
K. KASAKAITIS, B. GIRČYS,
J. MAŽEIKIA, B. MAŽULIS

Nepaprastai augančiam Miami Beach mieste šį pavasarį išaugs ir toks viešbutis, kaštuojas 14 milijonų dolerių. Jame bus 300 kambarių ir daug krautuvių.

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

